

Oktober 2023

Zgornjesav'c

Glasiło Občine Kranjska Gora | Letnik 22 | Številka 10 |

Gostilna Bor v Kranjski Gori nudi delo VODJI KUHINJE

K prijavi vabimo samostojnega kuharja z vodstvenimi izkušnjami, ki bo z veseljem do dela, kreativnostjo in čutom za organizacijo postal nepogrešljivi del naše ekipe.

hit
universe of fun
Hit Larix d.d.

BOR
GOSTILNA & PIZZERIA
Kranjska Gora, Slovenija

V kolikor vam je oglas zanimiv vas vabimo, da nam pošljete predstavitveno pismo na elektronski naslov: **tina.zupan@casino-larix.com**. Za morebitne informacije smo dosegljivi na telefonski številki: **051 320 476**.

Hit Larix d.d., Borovška cesta 99, Kranjska Gora

Naša užitna drevesa in grmi

Z mnogimi
preizkušenimi
recepti
in
načini uporabe

81 vrst natančno določiti,
pazljivo nabirati, preprosto pripraviti

OTMAR DIEZ

200 strani, mehka vezava
Redna cena knjige je 21 evrov, akcijska cena le

V gozdu, na domačem vrtu ali v parku – povsod rastejo drevesa in grmi, ki nas privabljajo s svojimi plodovi. Svoj jedilnik lahko obogatimo z brsti, cvetovi, listi in celo drevesnim sokom. Poleg receptov za boste v knjigi našli še veliko uporabnih nasvetov in trikov.

15
EUR

* poština

Gorenski Glas
www.gorenskiglas.si

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Shranjevanje sadja

vkuhanje, vlaganje,
sušenje in drugo

176 strani, 17 x 23 cm, trda vezava

S to praktično knjigo se boste naučili, kako sadje pravilno vkuhamo, pasteriziramo, glaziramo, kandiramo, posušimo in vložimo v kis ali alkoholne pijače. Preizkusite lahko okoli 100 receptov.

22
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenski Glas
www.gorenskiglas.si

Na naslovnici: Udeleženci 5. svetovnega kongresa Gozdovi in njihov potencial za zdravje, ki so ga gostili v občini Kranjska Gora, so si med drugim ogledali tudi Zelenice.

Foto: Bine Mekina

Zgornjesav'c

10

ZGORNJESAV'c, ISSN 1580-7991

Ustanovitelj glasila:
Občina Kranjska Gora,
Kolodvorska 1b, 4280 Kranjska Gora

Pravice izdajatelja izvaja:
Gorenjski glas,
časopisno podjetje, d. o. o., Kranj,
Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj

Odgovorna urednica:
Suzana Podgoršek Kovačič,
041/262 811, suzana.kovacic@g-glas.si

Namestnica odgovorne urednice:
Marjana Ahačič, 031/352 514,
marjana.ahacic@g-glas.si

Novinarica: Urša Peternel, 041/570 942,
ursa.peternel@g-glas.si

Tehnični urednik: Grega Flajnik
Oblikovanje: Matjaž Švab
Lektorici: Maja Stržinar, Leja Colnar

Oglasno trženje: Mateja Žvižaj
041/962 143, 04/201 42 48,
mateja.zvizaj@g-glas.si

Priprava za tisk:
Gorenjski glas, d. o. o., Kranj

Tisk: Tiskarsko središče, d. o. o.,
Slovenčeva 19a, 1000 Ljubljana

Distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o.,
Slomškovo trg 10, 2500 Maribor

Zgornjesav'c izhaja enkrat mesečno v nakladi 17.500 izvodov, prejemajo ga vsa gospodinjstva in drugi nosilniki občine Kranjska Gora, priložen je tudi izvodom Gorenjskega glasa.

STRAN 4

Rešili vsakoletni prometni kolaps na Vršiču

STRAN 8

Gradnja viseče brvi pri Peričniku je končana

STRAN 9

Hvala vam, otroci, za vaše veliko srce

STRAN 9

Abonmaja za otroke in odrasle tudi letos

STRAN 10

Gozdovi in njihov potencial za zdravje

STRAN 12

Čevapčiče so letos pekli mladi

STRAN 13

Dve zvezdici za Milko

STRAN 14

Množice planincev in naraščanje nesreč

STRAN 19

Europa Donna tudi v Kranjski Gori

STRAN 24

Otroke že štirideset let navdušujejo za smuko

Preprečili vsakoletni prometni kolaps na Vršiču

»Občini Kranjska Gora in Bovec sta združili moči v boju proti prometnemu kaosu na visokogorskem prelazu Vršič, in kot se je izkazalo, so bila naša prizadevanja uspešna, predvsem zahvaljujoč izjemnim naporom rediteljev in policije.«

SUZANA P. KOVAČIČ, FOTO: OBČINA KRANJSKA GORA

Letošnje leto je bilo po obremenjenosti prelaza Vršič rekordno, obisk turistov je bil izjemen, so sporočili z Občine Kranjska Gora. »K temu je prispevalo tudi lepo vreme, ki je turistično sezono podaljšalo pozno v september. V povprečju je bilo na območju Vršiča vsak dan (junij, avgust) 3998 vozil. Vrhunec obremenitve pa smo dosegli 15. avgusta, ko je merilni števec tisti dan zabeležil kar 7000 vozil, kljub temu pa je prelaz ostal pretočen.« Vsako leto se je na prelazu Vršič poleti ponavljala enaka zgodba, a so bile razmere letošnje poletje, kot zagotavljajo na občini, drugačne, boljše.

Sebastjan Smodiš, direktor Infrasporta in koordinator dela, je zadovoljen z doseženimi rezultati. Kar dva meseca so njihovi reditelji ne glede na vremenske razmere skrbeli za nemoten promet na prelazu Vršič. Delati so začeli že ob 6. uri zjutraj, saj so se parkirišča na prelazu pogosto povsem zapolnila že v ranih jutranjih urah. »Kljub izjemnemu obisku turistov letos zastoji niso bili več del poletne zgodbe na Vršiču,« poudarja Smodiš in dodaja, da je zelo zadovoljen, da je k sodelovanju pristopila tudi policija, saj je tudi to prispevalo k uspehu akcije. »Reditelji in policisti so tako uspešno usmerjali promet in kljub gneči ohranjali stalno pretočnost prelaza.«

Kot poudarjajo na občini, je k izboljšanju stanja prispevala tudi ustrezna tehnološka rešitev. »Pred jezerom Jasna je Direkcija RS za ceste na našo pobudo postavila interaktivno obvestilno tablo, kjer so vozniki lahko spremljali, ali

V sodelovanju je moč.

so na prelazu še prosta parkirišča ali pa so že polna. Ta informacija je bila ključna pri odločitvi, ali se odpraviti na prelaz ali poiskati drugo rešitev. V primeru, da so bila parkirišča na prelazu polna, se je na tabli pojavilo obvestilo, da je pot čez prelaz možna le za tranzit. Podatke so posredovali reditelji, ki so svoje delo opravljali na vrhu prelaza. Tudi zaradi te tehnološke rešitve je bil prelaz ves čas pretočen, kar je prispevalo k zadovoljstvu obiskovalcev,« so prepričani na občini.

Reditelji Infrasporta so svoje delo v tem času na prelazu že zaključili, saj se je turistična sezona iztekla, zastojev pa ne pričakujejo več. Smodiš poudarja, da so vsi akterji v tej zgodbi odlično opravili svoje delo in da je akcijo mogoče oceniti kot izredno uspešno.

Za prihodnost se že izvajajo načrti za dodatno izboljšanje prometne ureditve na prelazu Vršič. »V sodelovanju z državo se za prelaz načrtuje postavitev zapornic za omejitev prometa. Zapornice bodo nameščene na območju Kranjske Gore in Trente. Po njihovi vzpostavitvi bo tranzitni promet čez prelaz brezplačen, vendar bo čas prehoda med zapornicama omejen. Prav tako bo omejeno število parkirišč na prelazu Vršič. Z višjimi cenami parkirin in pa bomo obiskovalce spodbujali k uporabi javnega prevoza, ki bo dokaj pogost. Ta rešitev bo še dodatno izboljšala prometno ureditev na prelazu Vršič.« Kot še dodajajo, so občini Kranjska Gora in Bovec, Infrasport ter policija s svojim sodelovanjem in predanostjo pokazali, da je mogoče rešiti tudi najzahtevnejše prometne izzive. »V prihodnjih letih lahko z optimizmom pričakujemo še boljše pogoje za obisk prelaza Vršič in uživanje v neokrnjeni naravi ter čudovitih razgledih, brez nepotrebnih prometnih zastojev.«

Tudi reditelji so odlično opravili svoje delo.

Spoštovane občanke, dragi občani!

Poletje se je prevesilo v jesen, dnevi pa so še vedno neverjetno topli. Mesec oktober ali vinotok, s katerim se začne prehodno obdobje med poletjem in zimo, začne naravo barvati v pisane jesenske barve. Poletna turistična sezona se zaključuje in je bila uspešna, marsikje je bil obisk turistov rekorden.

Glede na dobro sezono in veliko število obiskovalcev je bil zelo obremenjen prelaz Vršič, vendar pa je bil ves čas prevozen in na vrhu prelaza ni bilo gneče in zastojev. Za urejanje prometa so skrbeli reditelji podjetja Infraspot skupaj s policisti Policijske postaje Kranjska Gora. To nam je uspelo v sodelovanju z državo in sosednjo Občino Bovec.

Prav tako je bil velik tudi obisk v dolini Vrata, še posebno zato, ker sta dolini Kot in Krma zaradi vetroloma zaprti. Kljub zagotovljenemu brezplačnemu prevozu je bil pritisk prometa v dolino z osebnimi avtomobili izjemen. Slaba volja med domačini je razumljiva, vendar žal država ni izpeljala obljubljenih dekategorizacij zemljišč ob državni cesti v Vratih, da bi lahko občina z občinskimi redarji in reditelji urejala parkiranje v dolini. Je pa ministrstvo za infrastrukturo držalo obljubo in začelo postavljati zapornico. Upamo, da bo zgrajeno tudi obračališče in bomo z vsemi deležniki do naslednje sezone določili ustrezen prometni režim.

Tradicionalno smo se drugo nedeljo v septembru srečali pohodniki treh dežel na vrhu Peči, na tromeji med Avstrijo, Italijo in Slovenijo. Srečanja se je udeležilo veliko pohodnikov, ki so poleg lepih razgledov uživali v odlični hrani, pijači in dobri glasbi. Na naši strani za organizacijo tradicionalnega srečanja ves čas skrbijo člani in prostovoljci

Delavnica Mobilni heroji

V četrtek, 12. oktobra, od 14.30 do 18.30 bodo v organizaciji Simbioze v sklopu projekta Mobilni heroji potekale brezplačne delavnice za starejše od 55 let. Usposabljanje bo zajemalo osnove rokovanja s pametnim telefonom, kjer boste spoznavali nastavitve lastnih pametnih telefonov, se naučili oziroma ponovili komuniciranje po telefonu (klici, pošiljanje sporočil, e-pošta), nadaljevalni program rokovanja s pametnim telefonom pa bo zajemal nalaganje aplikacij iz trgovine Play, snemanje QR kode in še kaj. Mentorji bodo na voljo tudi za individualna vprašanja. Usposabljanja bodo potekala v okolici OŠ Josipa Vandota Kranjska Gora oziroma v primeru dežja v prostorih šole. »Za prijave se obrnite na Občino Kranjska Gora ali na predsednika tamkajšnjega društva upokojencev,« je povedala Ana Zakrajšek, vodja projektov pri Simbiozi, in dodala, da če vam delavnice na ta dan ne bo uspelo obiskati, se lahko obrnete na Simbiozo, kjer boste skupaj poiskali rešitev. **S. K.**

Turističnega društva Rateče - Planica, za kar se jim iskreno zahvaljujem.

September je bil mesec številnih dogodkov, Kranjska Gora je gostila mednarodni gozdni kongres, potekale so številne športne prireditve (Juriš na Vršič, tek na letalnico, Julian Alps Trail, teniški turnir treh dežel v Mojstrani). Nekaj osnovnošolcev iz Mojstrane je uživalo na gorniškem taboru v Vratih, planinski tabor pa so imeli tudi otroci Planinskega društva Rateče - Planica. V mesecu septembru so 40-letnico praznovali v Alpskem smučarskem klubu, ki skrbi za vzgojo in trening mladih alpskih smučarjev. Iz njihovih vrst je prišlo veliko naših uspešnih smučarjev. Iskrene čestitke ob jubileju.

Veliko dejavnosti poteka tudi na področju investicij, številne so že zaključene, veliko jih je v teku. Kratko poročilo o projektih je podano tudi v prispevku tega Zgornjesavca. V mesecu oktobru je nekaj posebnih dni in praznikov, praznujemo dan suverenosti in dan reformacije. Mesec oktober je mesec požarne varnosti in mednarodni mesec osveščanja o raku dojke, ki ga imenujejo tudi rožnati oktober. V povezavi s tem bodo potekale številne aktivnosti tudi v naši občini.

S sodelavci občinske uprave že pripravljamo predloga proračunov za prihodnji dve leti. Občinski proračun je eden najpomembnejših aktov vsake občine. Načrtovanje porabe sredstev je zelo zahtevno, zlasti ker so potrebe in želje precej velike, sredstva pa omejena. Občinski svet bo o prvi obravnavi proračuna razpravljal na naslednji seji občinskega sveta v začetku novembra, drugo branje proračuna pa bo v mesecu decembru.

Naj velja vremenski pregovor za mesec oktober: oktober je dober. Vse dobro vam želim.

Henrika Zupan, županja

S septembrske seje občinskega sveta

Kranjskogorski občinski svetniki so na zadnji seji imeli na dnevnem redu devet točk, najdlje so se pomudili pri poročilu o opravljenem nadzoru dela poslovanja javnega zavoda Turizem Kranjska Gora v obdobju od leta 2020 do leta 2022.

SUZANA P. KOVAČIČ

V sprejetem novem Odloku o javnem zavodu Turizem Kranjska Gora sta dve večji spremembi. Število članov sveta zavoda se s 13 zmanjšuje na 7 članov, kar naj bi omogočilo učinkovitejše opravljanje nalog. Spreminja se tudi način imenovanja direktorja zavoda, v novem odloku se postopke in imenovanje direktorja nalaga svetu zavoda, občinski svet pa k imenovanju poda soglasje.

Z novim Odlokom o avtotaksi prevozih želijo posodobiti in podrobneje urediti pogoje in organizacijo teh prevozov na območju občine. Odlok gre v 15-dnevno javno razgrnitev, pripombe bodo vključili do druge obravnave.

OBČINSKE TAKSE

Glavni vzroki za spremembo Odloka o občinskih taksah, ki je bil na seji v prvi obravnavi, so spremembe potreb vlagateljev, ki želijo uporabiti javne površine. Trendi prodaje na področju trgovine in gostinstva, prirejanja prireditvev in športnih dogodkov so se spremenili. Povečalo se je povpraševanje po uporabi javnih površin za snemanja raznih filmov in reklam, več je porok na območju jezera Jasna ... Podrobneje so definirana področja odmer občinskih taks, oprostitev plačil ter nadzora. Odlok gre v 15-dnevno javno razgrnitev.

Odstop dveh občinskih svetnikov

Županja Henrika Zupan je občinski svet na septembrski seji seznanila z odstopom Bogdana Janše (SDS) z mesta občinskega svetnika. Odstopno izjavo je že pred njim podala Ena Girandon (Gibanje Svoboda), občinska volilna komisija je sprejela sklep, da jo na tem mestu nasledi naslednji kandidat iz Gibanja Svoboda Goran Maučec, ki se je zadnji seji občinskega sveta že pridružil. **S. K.**

Po skrajšanem postopku so svetniki potrdili spremembe in dopolnitve Pravilnika o določitvi javnih parkirnih površin in plačilu parkirnine. Sprememba se nanaša na plačilo parkirnine še na eni parceli v TGC Kranjska Gora (nasproti Blenkuša) in se trži pod pogoji, kot že veljajo pri TGC.

OPRAVLJEN NADZOR

Precej dlje so se na seji občinskega sveta, ki jo neposredno prenaša ATM TV, zadržali pri poročilu o opravljenem nadzoru dela poslovanja javnega zavoda Turizem Kranjska Gora v obdobju od 2020 do 2022. Predmet nadzora sta bila pregled in ocena pravilnosti poslovanja zavoda glede na uporabljene predpise in pravne podlage. V imenu izbranega revizorskega podjetja Predpis je mag. Hermina Krajnc povedala, da so pozornost usmerili v finančni načrt zavoda, program dela, prihodke (tudi iz javne službe in tržne dejavnosti), obračun plač in nadomestila plač, odhodke za materialne storitve, stroške za nabavo osnovnih sredstev in pa na letno poročilo 2022, ki je bilo sicer na dnevnem redu že na eni izmed preteklih sej občinskega sveta, vendar so ga preložili do zaključka nadzora. Zajetno poročilo in ugotovitve nadzora so objavljeni na občinski spletni strani, med drugim so v reviziji ugotovili, da je bil »finančni načrt dela zavoda

v obdobju 2020 do 2022 pomanjkljiv, splošni in interni akti ne opredeljujejo natančno, kaj je javna in kaj tržna dejavnost ...« Javnemu zavodu so priporočili pravilnik, da bodo postopki bolj transparentni in poenoteni. Svetnik Franci Koražija, predlagatelj revizije, si je želel boljšega poročila. »Zmotilo me je, da javni zavod ni prikazal plačila globe v znesku 31.250 evrov, ker gre za občinski denar in je kljub izrečeni globi nadaljeval z drobljenjem javnih naročil. Revizija je podala točne smernice, ki bodo izziv bodočemu direktorju Turizma.« Svetnik in nekdanji direktor Turizma Kranjska Gora Blaž Veber je s svojo pravno službo želel pridobiti drugo mnenje, a je prejel verzijo poročila brez pojasnil revidiranca, za kar se je opravičil direktor občinske uprave..

AKTUALNE INFORMACIJE

Županja Henrika Zupan je podala še nekaj informacij. Iz polletnega poročila realizacije občinskega proračuna je razvidno, da je bilo prihodkov za približno 5,6 milijona evrov, odhodkov za nekaj več kot 5 milijonov evrov. »To ni pokazatelj, da proračun ne bo realiziran. Realizacija je normalna, treba je vedeti, da so uvedbe v delo spomladi, večina investicij pa se izvede poleti in na jesen.« Glede pobrane turistične takse je povedala, da je bilo te od začetka leta do konca avgusta za približno 60 tisoč evrov več kot v enakem obdobju lani. Še enkrat se je zahvalila službam zaščite in reševanja, ki so pomagale v poletnih ujmah. »Direkcijo RS za vode smo pozvali k čiščenju vodotokov, lastnike pa k čiščenju obrežij vodotokov.« Priprava proračunov za leti 2024 in 2025 intenzivno poteka.

Orodišče v Srednjem Vrhu z novima lastnikoma

Postopek legalizacije in prenos lastništva objekta Orodišče v Srednjem Vrhu je zaključen. Srežani in oba solastnika bodo lahko uporabljali objekt za druženja in društveno dejavnost.

SUZANA P. KOVAČIČ

Lovska družina (LD) Kranjska Gora je v nedeljo, 24. septembra, organizirala srečanje Srežanov, Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Gozd - Martuljek in lovcev v objektu Orodišče v Srednjem Vrhu. »Srečali smo se z razlogom, saj smo zaključili razmeroma dolgotrajen postopek legalizacije tega objekta.« Orodišče je bilo zgrajeno na parceli Hlebancev iz Srednjega Vrha leta 1992 oz. 1993; lastnik spodnje etaže je bil PGD Gozd - Martuljek, lastnik zgornje etaže pa Pavel Hlebancja, ki je lastništvo prenesel na LD Kranjska Gora in PGD Gozd - Martuljek. »To je bila sploh osnova, da smo lahko začeli in zaključili legalizacijo objekta skladno z veljavno zakonodajo. Postopek pa je izpeljal tajnik LD Kranjska Gora Robert Stranig,« je pojasnil starešina LD Kranjska Gora Matija Juvan. Lovska družina bo tudi adaptirala zgornji del objekta in za svojo dejavnost pridobila manjši prostor za sestanke in arhiv v novi tretji etaži.

Kot je še poudaril Juvan: »V spodnjem delu objekta še naprej ostanejo gasilci s svojim orodiščem (garaža za gasilski avto, shranjevanje gasilskega orodja), srednji del objekta

Simbolična primopredaja ključa objekta dosedanjega lastnika Hlebancev novima solastnikoma LD Kranjska Gora in PGD Gozd - Martuljek. Na srečanju je bilo okrog 50 udeležencev. / Foto: arhiv organizatorja

Od leve: predsednik PGD Gozd - Martuljek Grega Mihalič, starešina LD Kranjska Gora Matija Juvan ob uvodnem pozdravu, županja Henrika Zupan in tajnik LD Kranjska Gora Robert Stranig / Foto: arhiv organizatorja

pa ostane skupni prostor za potrebe Srežanov, domačih gasilcev in lovcev, vsi imamo pravico uporabe. Srežani v novih razmerah niso izgubili nobenih dosedanjih pravic uporabe skupnega prostora, ki so jih imeli kot vlagatelji (z delom in materialom) v izgradnjo objekta. O tem so vsi lastniki kmetij in oba solastnika objekta podpisali dogovor o uporabi skupnega prostora. Na nedavnem srečanju je bil predstavljen idejni predlog adaptacije objekta, ki se nadaljuje s pripravo gradbene in druge dokumentacije za pridobitev ustreznih soglasij in dovoljenj. »Pričakujemo, da bi v naslednjem letu začeli in zaključili adaptacijo. V LD Kranjska Gora smo imenovali gradbeni odbor, ki bo peljal zadevo. Upamo tudi na kakšno finančno pomoč Občine Kranjska Gora, nekaj bi dodali lastnih sredstev LD Kranjska Gora, veliko pa postorili sami s prostovoljnim delom,« je pojasnil Juvan.

LD Kranjska Gora ima sicer uradni sedež na naslovu Občine Kranjska Gora, ki ga bo po vsej verjetnosti obdržala, s svojimi mesečnimi sestanki pa že dalj časa gostujejo v gozdarski pisarni v Kranjski Gori, a je vedno negotovost, do kdaj še ... Z investicijo bodo tako pridobili lastne prostore za delovanje društva.

Gradnja viseče brvi pri Peričniku je končana

Okoli šeststo metrov dolvodno od iztoka hudournika Peričnik v Triglavsko Bistrico je že postavljena nova viseča brv za pešce dolžine 17 metrov in širine en meter.

SUZANA P. KOVAČIČ, FOTO: OBČINA KRANJSKA GORA

Kot so povedali na Občini Kranjska Gora, je pohodna površina nove viseče brvi lesena, ob straneh pa je zaščitena z jeklenimi vrvmi, sidranimi v jeklene ograjne profile. Dostop do brvi je na obeh straneh urejen po nasutih klančinah, pod nasipom na levi brežini je vgrajen tudi škatlast prepust. Visečo brv bodo odprli po pridobitvi uporabnega dovoljenja, ki ga je občina na Upravno enoto Jesenice že vložila.

Poleg viseče brvi so na občini v septembru že zaključili prenovno ceste v Smerinje v Kranjski Gori (druga faza), prenovno občinske ceste v Krmo z ureditvijo parkirišča v Zgornji Radovni in prenovno občinske ceste mimo Gogalove lipe v Zgornji Radovni. V tem času potekajo gradnja vodohrana v Srednjem Vrhu, zavarovanje kanalizacijske cevi v brežini ob regionalni cesti Jesenice–Mojstrana pri parkirišču Topolino na Dovjem, sanacija Vitranške ceste v Kranjski Gori in ureditev struge Dovškega potoka ob regionalni cesti na Dovjem.

Stara visečo brv so zamenjali z novo, ki jo bodo odprli po pridobitvi uporabnega dovoljenja.

Obnovljena cesta v Krmo s parkiriščem

Gradnja vodohrana v Srednjem Vrhu

Obnovljena cesta mimo Gogalove lipe v Zgornji Radovni

Zavarovanje kanalizacije v brežini pri parkirišču Topolino / Foto: Občina Kranjska Gora

Hvala vam, otroci, za vaše veliko srce

Na Dovškem odru je pet otroških src bilo kot eno za družino Šega iz Poljan.

SUZANA P. KOVAČIČ

»Tu sem jaz, tu si ti, pridi, naj te ne skrbi, če bi rad se igral, ti bom raje svoje igrače dal. Če le en bombon imam, glej, z veseljem ti ga dam, na gugalnico te spustim, ko ti je lepo, se s tabo veselim.« (Mojca Robič: Lepši svet) Kako bi lepše kot s temi verzi še lahko opisali gledališko igro na Dovškem odru, ki so jo na prvi šolski dan dobrodelno uprizorili otroci za otroke, člani mladega Dovškega odra s predstavo Stol, ki jo je režirala Ana Ruter, omogočila pa jeseniška območna izpostava JSKD. Na Dovškem odru je pet otroških src bilo kot eno za družino Šega iz Poljan. Nejc Šega in njegova žena Petra sta vložila vse svoje življenjske prihranke in najela kredit, da bi zase in za svoji hčerki Zalo in Tino ustvarila prijeten dom. Veselje ob vselitvi ni trajalo dolgo. Le 14 dni po vselitvi so se sprožili plazovi okoli hiše, da ta ni več varna za bivanje, uničena je celotna elektroinštalacija okoli hiše, toplotna črpalka, poškodovan je avto. Vsak trenutek plaz lahko odnese celotno hišo. Družina se je iz hiše morala izseliti. »Skupaj smo za družino zbrali 1.852 evrov. Zbrana sredstva zagotovo ne bodo rešila vsega, vendar družini dajemo upanje in občutek, da v nesreči niso ostali sami,« je povedal Marsel Gomboc, predsednik KUD Jaka Rabič Dovje - Mojstrana. Kot je še poudaril: »Hvala vsem in vsakemu posebej za res čudovit večer. Dokazali smo, da v vaseh pod Triglavom nimamo samo prečudo-

Otroci so stopili skupaj za otroke. / Foto: Nik Bertoncely

vite narave, ampak tudi ljudi s srcem na pravem mestu. Hvala vsem, ki ste razumeli željo otrok in ste pomagali pri izvedbi prireditve. Hvala vsem, ki ste si predstavo ogledali ali samo oddali svoj prispevek. S tem ste dokazali, da podpirate otroke iz naše vasi in verjamete vanje.«

Pravi junaki so bili mladi člani Dovškega odra, ki so za dober namen stopili skupaj in se odločili, da naredijo nekaj, kar znajo, nekaj iz srca. Otroška gledališka predstava, ki je v mnogih pogledih toliko več. Mlada zasedba Dovškega odra je za predstavo Stol prejela zlato državno plaketo, ki zdaj sije tudi v njihovi dobrodelnosti.

Abonmaja za otroke in odrasle tudi letos

V Ljudskem domu v Kranjski Gori bosta znova na voljo abonmaja za otroke in odrasle, vsak s šestimi predstavami, ki se bodo na odru zvrstile od oktobra do aprila.

KARMEN SLUGA

Otroški abonma se začne 14. oktobra z Muco Copatarico (mlajša skupina Gledališke šole KPD Planina Sele), nadaljuje pa 18. novembra s Kraljem v časopisu (Linhartovi Čuki OŠ A. T. Linharta Radovljica in KD Kropa); 13. januarja v goste pride Čarovnica, ki ni mogla biti zlobna (GD Radeče), 10. februarja Čudoviti gospod Lisjak (GTČ Jesenice), 16. marca bo na ogled predstava Majhen in visok (Dramšpil Ribnica), 6. aprila

pa se abonma konča s predstavo presenečenja v izvedbi domače otroške dramske skupine KPD Josip Lavtižar. V abonmaju za odrasle bo 14. oktobra čas za komedijo Stari ko zemlja, kakšnih petinštirideset (KD Janez Jalen Notranje Gorice), 18. novembra pa za komedijo absurda Plešasta pevka (PD Štandrež). Sledile bodo še štiri komedije: 13. januarja Tri sestre (GD Kontrada Kanal), 10. februarja Vaje v slogu (KUD Šempeter), 16. marca Kje je Shakespeare (KDT Slovenj Gradec) in

6. aprila Sex in ljubosumnost (Gledališka skupina BC iz Bovca).

Vse predstave otroškega abonmaja se bodo začele ob 16. uri, abonmaja za odrasle pa ob 19.30.

Za abonma skrbijo člani in članice Kulturno-prosvetnega društva Josip Lavtižar Kranjska Gora, ki k vpisu vabijo v petek, 6. oktobra, med 17. in 19. uro v kranjskogorski Ljudski dom. Več informacij dobite v popoldanskem času pri Petri Mlinar (031 367 673, kpd.jlavtizar@gmail.com).

Gozdovi in njihov potencial za zdravje

Tridnevni kongres, ki je potekal od 18. do 20. septembra v Kranjski Gori, je predstavljal izjemno priložnost za promocijo Slovenije pri uveljavljanju nove trajnostne in inovativne razvojne usmeritve v turizmu.

SUZANA P. KOVAČIČ

Po besedah dr. Darije Cvikl, glavne koordinatorke organizacijskega odbora 5. svetovnega kongresa Gozdovi in njihov potencial za zdravje in namestnice sekretarja predsedstva Svetovnega združenja za gozdno terapijo, ni nobeno presenečenje, da je bila Slovenija s svojimi prostranimi gozdovi, ki pokrivajo več kot 60 odstotkov našega območja, leta 2016 razglašena za prvo zeleno destinacijo na svetu. »Leta 2016 smo Slovenci dobili tudi prve praktike goz-

Zbrane je na odprtju kongresa nagovorila tudi podžupanja Klavdija Gomboc. / Foto: Nik Bertonecelj

Pa je Slovenija idealna za to? »Ne idealna, prva je. Ravno zato nam je z velikimi napori v lanskem letu uspelo akreditirati program za gozdnega terapevta, prav tako smo odprli Inštitut za gozdni turizem in klimatska letovišča,« je poudarila dr. Darija Cvikl.

Skupinska fotografija udeležencev kongresa v okolju Jasne / Foto: Filip Markovič

dne terapije. Naše raziskovalno delo na področju terapevtskega gozdnega turizma v Sloveniji pa se je začelo leto pozneje. Med drugim smo pred dvema letoma ravno tu, v Kranjski Gori, izvedli zelo pomembno raziskavo, katere

izsledki so potrdili izjemno pozitivne učinke gozda na turiste, natančneje na fiziološke (znižanje ravni stresnega hormona) in psihološke (indeks splošnega dobrega počutja) parametre,« je pojasnila dr. Cviklova.

Zahvalo in priznanje za udeležbo je ob zaključku kongresa tudi prof. Horst Klinkmannu, dr. med., v imenu Občine Kranjska Gora podelil Franci Korajžija. / Foto: Nik Bertonecelj

POZITIVNI UČINKI GOZDNE KOPELI

Na kongresu so sodelovali najvidnejši svetovni strokovnjaki s področja terapevtskega gozdnega turizma in javnega zdravja. »Zavedati se moramo začeti, da je gozd najpomembnejši del našega obstoja, zato je glavni cilj Svetovnega združenja za gozdno terapijo podpreti čim več znanstvenih raziskav s tega področja, saj bo gozdna terapija le tako lahko sprejeta tudi pri zdravstveni stroki,« je poudaril častni gost kongresa, prof. Horst Klinkmann, dr. med., predsednik Svetovnega združenja za gozdno terapijo. Po besedah dr. Qing Lija z Oddelka za rehabilitacijsko medicino Medicinske fakultete Nippon na Japonskem je znanstveno dokazano, da gozdna kopel, ki jo lahko zelo poenostavljeno opišemo kot prakso, kjer skozi umirjen sprehod po gozdu ali drugem naravnem okolju aktiviramo vseh pet čutov, prinaša številne pozitivne učinke, med drugim deluje preventivno na bolezni, povezane s sodobnim življenjskim slogom. »Slovenija ima čudovite gozdove in naravo, zato sem prepričan, da ima na tem področju velik potencial.« Njegovim besedam se je pridružil tudi prof. dr. Won Sop Shin, še eden od največjih strokovnjakov s področja gozda in njegovega vpliva na naše zdravje, zaposlen na Državni univerzi Chungbuk v Koreji ter predsednik korejskega foruma za gozdno terapijo.

DESTINACIJA V POVEZAVI Z ZELENO PRIHODNOSTJO

Kranjskogorska podžupanja Klavdija Gomboc je spomnila, da so že naši predniki leta 1904 videli priložnost v razvoju poletnega klimatskega turizma. »Ena izmed teh vej, ki jo danes obravnavamo, so naši prelepi gozdovi, ki nam nudijo neizmerno veliko možnosti in priložnosti, da jih povežemo z zdravjem, zelenim trajnostnim turizmom in z vsemi institucijami, ki so danes tukaj. Verjamem v to, da Kranjska Gora z leti lahko postane svetovno prepoznavna turistična destinacija predvsem v povezavi z zeleno prihodnostjo, zdravjem in vsemi terapijami, ki jih

Začeti se moramo zavedati, da je gozd najpomembnejši del našega obstoja. / Foto: Filip Markovič

ponujajo naši gozdovi. Ob tej priložnosti se zahvaljujem tudi lokalnemu prebivalstvu, vsem kmetom, lastnikom gozdov in našim predhodnikom, ki so znali že takrat ceniti to naše naravno bogastvo in ga povezati s turizmom.« Predsednik Turistične zveze Slovenije Dominik S. Černjak je poudaril, da je ta kongres prinesel s celega sveta najboljše primere dobre prakse turizma v širšem smislu, vse do zdravilnih

učinkov v gozdnem prostoru. »Največji strokovnjaki so prišli, da spoznajo Slovenijo, in menim, da je to za nas krasno izhodišče, sploh za Zgornjesavsko dolino in Julijske Alpe, za začetek, da dobimo potrditev, da je naša narava ne samo petzvezdična, ampak je tudi – kar so nam konec lanskega leta potrdili na Inštitutu za balneologijo in klimatologijo Univerze v Mariboru – zrak v Kranjski Gori zdravilen.«

»To je prvi kongres, na katerega nismo vabili samo strokovnega občinstva, ampak smo imeli odprt poziv tudi za lokalno prebivalstvo. Po eni strani razumem, da ni bilo takšnega odziva prebivalstva, ker gre za znanstvene teme, po drugi strani mi pa verjemite, da bom naredila vse, kar je v moji moči, in sem vsem domačim prebivalcem (lastnikom gozdov, gozdarjem ...) pripravljena predavati in povzeti dognanja s kongresa.« (dr. Darija Cvikl)

Dr. Darija Cvikl, govorec Amos Clifford iz ZDA in prof. dr. Won Sop Shin / Foto: Nik Bertonecelj

Čevapčiče so letos pekli mladi

Sončna druga nedelja v septembru je na Peč nad Ratečami privabila od 3500 do 4000 planincev iz Slovenije, Avstrije in Italije. Potekalo je namreč že 44. tradicionalno Srečanje treh dežel.

KARMEN SLUGA

Zbrani so uživali v lepih razgledih, ki so se odpirali na vse strani. Pa tudi v dobri družbi prijateljev iz treh držav in v dobri kulinariki. »Na naši strani že tradicionalno ponujamo čevapčiče, Italijani imajo svojo 'pašto' in mortadelo, Avstrijci pa golaž,« pove predsednik Turističnega društva Rateče - Planica Primož Oman in doda, da je izjemno ponosen na podmladek v društvu. »Veseli je videti, da smo pripeljali še mlajšo generacijo. Fantje se na naši stojnici res trudijo, pridno pečejo čevapčiče, in upam, da bo tako tudi v prihodnjih letih. Veseli pa smo tudi starejših, ki so že upokojeni in nam vsako leto prav tako radi pridejo pomagat.« A pri organizaciji tokrat ni šlo brez zapletov, in sicer na avstrijski strani. Kot je povedal Oman, »je bilo s samo pripravo na avstrijski strani kar nekaj težav. Del ekipe se je zaradi visokih stroškov organizacije namreč odpovedal sodelovanju, a je na srečo prišlo nekaj novih članov, tako da so tudi Avstrijci na koncu vse izpeljali tako, kot smo se dogovorili.«

Med finalisti kamp Špik

Znani so finalisti natečaja Moja dežela – lepa in gostoljubna 2023. Kot so sporočili iz Turistične zveze Slovenije, so v vsaki kategoriji izbrali tri nominirance. Med njimi je tudi kamp iz Zgornjesavske doline – za naziv najboljšega v kategoriji kampov se namreč poteguje kamp Špik iz Gozda - Martuljka. Zmagovalce bodo razglasili na Dnevh slovenskega turizma, ki bodo novembra v Novi Gorici. Natečaj poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednice Nataše Pirc Musar. **K. S.**

Sodelujoči pri organizaciji srečanja na Peči nad Ratečami

Mladi so letos pridno pekli čevapčiče.

Točno opoldne so zbrane prav na vrhu Tromeje nagovorili predstavniki treh sosednjih občin: Kranjske Gore, Trbiža in Podkloštra. Kranjsko-gorska županja Henrika Zupan se je prostovoljcem Turističnega društva Rateče - Planica zahvalila za izvrstno organizacijo in predvsem trud, da vsako leto poskrbijo, da se to tradicionalno srečanje ohranja. »To pa je tudi priložnost, da se srečamo s so-

sednimi župani, da se krepí prijateljstvo, ki se je staklo pred več kot štiriindesetletji. Na osnovi tega poteka tudi sodelovanje prebivalcev obmejnih območij na različnih področjih – v gospodarstvu, športu, kulturi, družijo se gasilci in tudi predstavniki komunal vseh treh občin,« je poudarila Zupanova. Za zabavo in ples je na slovenski strani poskrbela skupina The West Band.

Dve zvezdici za Milko

Michelin je razglasil rezultate ocenjevanja slovenskih restavracij. Restavracija Milka s kuharskim mojstrom Davidom Žefranom je dobila dve Michelinovi zvezdici.

ALENKA BRUN

Na razglasitvi na Ljubljanskem gradu smo spoznali tiste, ki letos sodijo v skupino t. i. Michelin Selected, dobitnike znaka Bib Gourmand ter prejemnike ene Michelinove in Michelinove zelene zvezdice, je pa v primerjavi z lani prišlo do spremembe pod vrhom, saj je Hiša Franko z Ano Roš Stojan dobila tri zvezdice in ohranila tudi zeleno zvezdico, kranjskogorska Milka pa je kot lanskoletna novinka in dobitnica ene zvezdice letos za eno napredovala: Milki s kuharskim mojstrom Davidom Žefranom je Michelin namreč prisodil dve zvezdici.

»Restavracija Milka iz Kranjske Gore, na stičišču Slovenije, Avstrije in Italije na območju Julijskih Alp, je izkazala izreden napredek s svojo moderno, gorsko kuhinjo. Degustacijski meni, ki ga je skoval chef David žefran z ekipo, izraža vrhunsko originalnost in prefinjenost ter slavi najboljše lokalne in sezonske sestavine. Z uporabo posebnih tehnik, kot je fermentacija, ustvarja tudi vznemirljivo gurmansko sintezo med alpskim območjem in nordijskimi regijami, kjer je chef pridobil izkušnje. Igriva in informativna postrežba, pri kateri nekatere jedi na mizo prinesejo sami chefi, pomaga ustvariti nepozabno doživetje,« so navedli pri Michelinu. Medtem ko David Žefran pravi, da samo počnejo tisto, kar najbolje znajo, in želijo biti v tem najboljši. Pa so pričakovali dve zvezdici? »Nismo vedeli, kaj bo, nismo pa mislili, da bi bilo to nemogoče. Odzivi gostov in

Novi Katalog ustvarjalcev

V sklopu projekta Ustvarjalni podjetnik, ki ga sofinancirajo občine Bled, Gorje, Radovljica, Jesenice in Kranjska Gora, je izšel nov Katalog ustvarjalcev 2023. Katalog lahko prelistate na spletni strani Razvojne agencije Zgornje Gorenjske, tiskane verzije pa so na voljo na omenjenih občinah, turistično-informacijskih točkah in Razvojni agenciji Zgornje Gorenjske, kjer so zapisali: "Njihove roke oblikujejo svet po svoji volji. Ustvarjajo lepoto, ki v nas prebuja občudovanje in hvaležnost." Iščete nove ideje, kako bi presenetili svoje najbližje? V novem katalogu boste zagotovo našli odlična unikatna dela, ki jih je zasnovalo 36 lokalnih ustvarjalcev. S. K.

Že tako maloštevilna ekipa Milke se sicer razglasitve ni udeležila v polni zasedbi, vseeno pa so kuharskemu mojstru Davidu Žefranu (skrajno desno) delali družbo Lenart Plavčak (sommelier), Gal Pilko (barman) in Gašper Novak (sous chef).

tudi odzivi drugih so večkrat kazali na to, da bi lahko imeli dve zvezdici.« Seveda nadgradnja zvezdice ali pa pridobitev prve »michelinke« zagotovo ustvarja neke vrste pritisk na prejemnika, menimo, saj kot pravi Žefran: »Dobiti zvezdico je ena stvar, zadržati jo je pa že druga.«

GORENJSKI GLAS V VSAK DOM NA GORENJSKEM

14 dni brezplačnega časopisa

Akcija 14 dni brezplačnega časopisa je namenjena vsem, ki Gorenjskega glasa še ne poznate ali ga kupujete v prosti prodaji. Podatke za dostavo pošljite na narocnine@g-glas.si ali pokličite 051/682 217. Po preteku 14-dnevnega obdobja vam časopisa ne bomo več pošiljali, vas bomo pa poklicali, povprašali za mnenje in predstavili pogoje za naročnino.

Pridružite se naši veliki družini naročnikov, ne bo vam žal!

V akciji ne morejo sodelovati obstoječi naročniki in tisti, ki živijo na istem naslovu kot naročnik. Prav tako ne morejo sodelovati tisti, ki so obdobje brezplačne naročnine v zadnjem letu že izkoristili.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski glas je najbolj bran regionalni časopis v Sloveniji.

Množice planincev in naraščanje števila nesreč

Glavna planinska sezona je mimo, množičen obisk ljubiteljev gora je ob vseh lepih doživetjih prepogosto pustil za seboj manj prijetna, tudi tragična. Število gorskih nesreč je v porastu, padajo neslavni rekordi na letni ravni, kar najbolj občutijo požrtvovalni gorski reševalci, ki so vsak trenutek pripravljeni pomagati.

JANKO RABIČ

Po statistiki Gorske reševalne zveze Slovenije (GRZS) so reševalci do 20. septembra imeli 563 posredovanj, v enakem lanskem obdobju 548. Nesreč s smrtnim izidom je bilo 19. Večina so bili vzroki zdrs, fizična ali psihična izčrpanost, nepripravljenost za turo, nepoznavanje terena, zgrešene poti in plezalne smeri. Stalna opozorila očitno malo zaležejo, dogajajo se izzivanja, ki presegajo vse meje. Kot poudarjajo v GRZS, nesreče se in se bodo dogajale. »V zadnjih letih število nesreč raste, pri čemer je v nesrečah vpletenih vedno več tujih obiskovalcev, lani v več kot polovici primerov. Menimo, da bi marsikateri tuji turist, ki nima nobenih izkušenj z gorami, ob informaciji, koliko lahko stane reševanje, ravnal veliko bolj odgovorno, na turo bi se bolje pripravil, izbral bi primernejši cilj ali najel gorskega vodnika, za reševanje v gorah bi se ustrezno zavaroval, kot je uveljavljena praksa v tujini.«

V primeru domačih obiskovalcev pri GRZS menijo, da zaračunavanje reševanja ne bi bistveno vplivalo na število nesreč, saj je v tem primeru treba upoštevati slovensko tradicijo gorništvu in množičnega obiskovanja gora ter posebno vlogo, ki jo imajo gore v slovenski zavesti. »Nekateri domači

Akcija Društva GRS Mojstrana / Foto: Grega Berce

obiskovalci bi se sicer v primeru zaračunavanja reševanja verjetno vedli bolj odgovorno, nekateri, ki nekega dodatnega zavarovanja ne bi imeli, pa na pomoč morda ne bi poklicali in bi bile lahko posledice zato še hujše. Gorski reševalci skladno z Zakonom pred naravnimi in drugimi nesrečami ter skladno z več kot stoletno tradicijo in nedavno potrjeno strategijo GRZS smo in bomo reševali prostovoljno. Se pa strinjamo, da bo morala država poiskati finančno vzdržno rešitev za pokrivanje stroškov reševalnih akcij, ki v zadnjem času tudi zaradi povečanega števila reševanja tujcev hitro naraščajo.«

Nasvet GRZS pred jesensko in zimsko sezono: »Obiskovalci gora naj se pred turo dobro pripravijo, upoštevajo svoje psihofizične sposobnosti ter večkrat pri zanesljivih virih preverijo vremensko napoved. Naj bodo kritični do sebe in si izberejo primeren cilj, s seboj naj vzamejo primerno opremo, ki jo tudi znajo uporabljati. Za načrtovanje poti naj uporabljajo ustrezne zemljevide.«

V Gornjesavski dolini so bili med tremi društvi GRS najbolj obremenjeni člani Društva GRS Mojstrana. Doslej so imeli 45 posredovanj, lani v vsem letu 43. Društvo GRS Kranjska Gora ne zaostaja dosti z 32 posredovanji (lani 39 vse leto), Društvo GRS Rateče pa je imelo 10 posredovanj (lani 9).

Iztok Arnol, predsednik Društva GRS Mojstrana, je poudaril: »Poletna sezona je bila težka in zahtevna, imeli smo tudi po tri reševalne akcije na dan. Predvsem so veliko težav povzročali tuji planinci, ki ne poznajo naših gora, ob klicih smo težko locirali, kje se nahajajo, kar je oteževalo pristop reševalne ekipe. Višek je bila zagotovo tuja planinka, ki se je v na Triglav hotela povzpeti kar v opankah in kratkih hlačah. Omagala je na Malem Triglavu in po spletu okoliščin se je reševanje srečno končalo. V društvu smo posodobili opremo, imamo nova, lažja nosila. V primeru, da ni možno reševanje s helikopterjem, se na akcijo moramo odpraviti peš.«

Mirno območje za divjega petelina

SUZANA P. KOVAČIČ

Divji petelin je namreč izjemno občutljiv za vznemirjanje, ki ga povzročamo z različnimi dejavnostmi. Za človekovo prisotnost je še posebno občutljiv v času parjenja, med 15. marcem in 15. junijem. Za ohranjanje divjega petelina največ naredimo s tem, da mirnega območja v tem obdobju ne obiskujemo.

V mirnih območjih so človekove dejavnosti časovno, prostorsko in po načinu izvajanja prilagojene za čim manjše motnje v naravnem okolju. Na gozdnih cestah in planinskih poteh so označena s posebnimi tablicami.

Javni zavod Triglavski narodni park in Zavod RS za varstvo narave, OE Kranj, bosta jeseni 2023 mirno območje na Vitrancu označila z informativno tablo in označevalnimi tablicami. Postavljene bodo ob vstopu v mirno območje na planinski poti proti Ciprniku. Izšla bo tudi zloženka o mirnih območjih za divjega petelina.

Kaj lahko obiskovalci naredimo za ohranitev divjega petelina na grebenu Vitranca? Hodimo in smučamo samo po označeni poti.

Smo čim bolj tihi. Pse vodimo na povodcu. Greben Vitranca obiskujemo samo poleti ali jeseni.

Divji petelin prebiva v starih in presvetljenih iglastih gozdovih, kjer tudi v podrastih lahko najde dovolj hrane. Spomladi in poleti se prehranjuje s poganjki borovnic, pozimi z iglicami smreke in jelke. Marca se začne paritev, ko se samci in samice divjega petelina zbirajo na rastiščih. Poleti in jeseni se divji petelin umakne v višje predele, na območje gozdne meje.

VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v Triglavskem narodnem parku sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija.

Divji petelin / Foto: Tomaž Mihelič

Stopi na pot

Takšno je bilo geslo letošnjega oratorija, ki je med poletnimi počitnicami potekal v Kranjski Gori. Animatorji so se na oratorijski teden pripravljali vse leto, aktivnosti pa načrtovali na animator-skem koncu tedna. Junak, ki je otroke letos spremljal skozi teden, je bil hobit Bilbo. »Z otroki oratorijski dan začnemo z oratorijsko himno, nato si ogledajo predstavo, ki jo pripravimo animatorji o junaku oratorija, domači župnik Janez Šimenc pa predstavi vrednoto dneva, o kateri se otroci več naučijo na katehezah, ki jih vodimo animatorji. Sledijo ustvarjalne delavnice in velika igra, s katero končamo dan. V sredo smo se odpravili na pohod v Robe, v petek pa na Vaniše, kjer smo imeli turnir in piknik skupaj s starši. Prostor nam radodarno odstopi Športno društvo Vaniše Podkoren,« je dogodka tedna strnila vodja oratorija Neža Jakelj. Oratorij so končali z zahvalno mašo, na kateri so otroci glasno prepevali vse pesmi, ki so se jih naučili skozi teden. K. S.

KMETIJA PRNIKAR
Iz Triglavskega narodnega parka

**STROJNI IN KLASIČNI POSEK
IN SPRAVILO LESA**

PRODAJA DRV

ČIŠČENJE ZRAŠČENIH POVRŠIN

Telefon: 040 811 681
E-pošta: prnikar@gmail.com

Planšarska kultura na razstavi

Nova muzejska razstava v Muzeju Kranjska Gora, Liznjekovi domačiji, z naslovom **Pastirci – pašna živinoreja in planšarstvo v Gornjesavski dolini prikazuje značilnosti planšarske kulture.**

SUZANA P. KOVAČIČ

Planšarji so razvili posebno planšarsko kulturo: oblačenje, opremo, prehrano, pastirske šege, slovstveno izročilo in arhitekturo. Etnološka razstava v Liznjekovi domačiji v Kranjski Gori, ki je na ogled do 26. novembra, zaobjema območje vse od Planine pod Golico do Rateč. »Živinoreja je bila v Gornjesavski dolini najpomembnejša kmetijska oz. gospodarska panoga, kajti na poljih je bilo težko kaj pridelati za preživetje. Zaradi geografske lege, naravnih danosti se je razvila posebna veja pašne živinoreje, planšarstvo. Čez poletje so selili trope na visokogorske pašnike, kjer so z živino prebivali več kot dva meseca in je bil to poseben način življenja, kljub temu da je bila živinoreja razširjena že od pradavnine,« je povedala etnologinja Špela Smolej Milat, avtorica razstave in kustodinja Gornjesavskega muzeja Jesenice.

Dokler kmetje niso bili vezani na zemljiškega gospoda, je celotna skupnost kmetovala na skupni zemlji posamezne vasi oziroma župe. »V fevdalizmu si je še vedno srenja kot skupnost kmetov delila pravico do gmajne, neobdelanega sveta. Prav za planinsko pašništvo je bilo značilno skupno izkoriščanje pašnih površin, planin in na koncu delitve pridelka, kar se je v dokaj nespremenjeni obliki ohranilo do danes v pašnih in agrarnih skupnostih,« je pojasnila Špela Smolej Milat. Planine so bile neodvisne od domačij in za vso vaško drobnico, ki se je pasla na skupnih planinah, je skrbelo po okoli šest pastirjev. Na planinah so imeli, kot je pojasnila sogovornica, tudi vso potrebno in-

Zaključena sezona Filmov pod lipo

Letošnji Filmi pod lipo na Liznjekovi domačiji v Kranjski Gori so bili tretji po vrsti. »Tako kot prvi dve leti smo pripravili štiri filmske večere, od junija do septembra vsak mesec po en večer. Sodelujemo s filmsko produkcijo Sagar kolektiv, z domačinom, režiserjem Mihom Mohoričem, ki je idejni vodja teh filmskih večerov in tudi vsebinski vodja. Izbirava filme, ki so ne preveč komercialni, torej filme neodvisnih produkcij, ki jih manj srečujemo na velikih zaslonih. Vsebinsko so filmi včasih tudi malo zahtevnejši, a smo zelo zadovoljni s pozitivnim odzivom občinstva. To nam daje moči, da vztrajamo naprej, in za naslednje leto imava z Mihom že skoraj pripravljen izbor novih štirih filmov,« je povzela Špela Smolej Milat iz Gornjesavskega muzeja Jesenice. **S. K.**

Špela Smolej Milat je urejala še zadnje podrobnosti pred odprtjem razstave 22. septembra. / Foto: Nik Bertoncelj

frastrukturo. »Preprosto koč, kjer so bivali, jedli in sirili, ter lope in ograde za molžo. Poleg skrbi za živino so pastirji urejali stavbe, plotovke in pašnike.« Kot je dodala sogovornica, o pastirjih kroži stereotip, da so pasli otroci ali kak vaški ubožec. »V resnici je bilo pastirju v planini zaupano največje premoženje kmetije.«

Živina, tako velika kot drobnica, je bila glavno premoženje in vir preživetja gornjesavskega kmeta. S sušenim mesom so se prehranili skozi celo leto, mleko in mlečni izdelki so bili poleg prehrane vir dohodka ali plačilno sredstvo. Iz volne in strojene kože so izdelali topla oblačila za mrzle alpske zime, celo rogovi niso šli vedno v nič. Vse do konca 19. stoletja so v planinah prevladovali ovce oz. drobnica. Leta 1833 je bilo več kot 7700 glav živine v Gornjesavski dolini, od tega preko 5000 ovac. Vsaka kmetija je imela še nekaj koz, ki so se pasle skupaj z ovcami, ter kakšnega prašiča. Konje pa so posedovali le najbogatejši kmetje. Z uvajanjem hlevske živinoreje se je zmanjševal delež drobnice na račun povečanega števila goveje živine, a šele v drugi polovici 19. stoletja so jih po številu začela prehitevati goveda. Za ponazoritev: leta 2010 je bilo v občini Kranjska Gora 168 kmečkih gospodarstev z 985 glavami velike živine. Planšarski letni cikl je na razstavi lepo prikazan tudi v šegah in navadah. Vse domače živali so močno prisotne tudi v ljudskem izročilu, kar kaže na to, kakšen pomen so imele v življenju ljudi nekoč.

Izjemna himalajska zapuščina Aleša Kunaverja

JANKO RABIČ

Na septembrskem muzejskem večeru v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani so poskrbeli za izjemen dogodek. Ob predstavitvi knjige *Himalajski vodja – od Sfinge do Sfinge* so se soustvarjalci knjige z bogastvom zgodb in spominov podali v pionirske čase slovenskega osvajanja najvišjih vrhov v Himalaji in prve alpinistične odprave v najvišja gorstva sveta pod vodstvom alpinista in legendarnega vodje Aleša Kunaverja. Bil je vodja šestih jugoslovanskih himalajskih odprav in naše alpiniste je popeljal v svetovni vrh. Njegove zasluge, vrline in izjemne organizacijske sposobnosti je najprej v besedi in sliki predstavil alpinist Peter Podgornik. V nadaljevanju so ga v pogovoru s kustosinjo in pedagoginjo Neli Štular s svojimi doživljaji in zgodbami dopolnili alpinisti Kazimir Drašler, Anton Sazonov, Klavdij Mlekuž, Jan-ko Ažman, Danilo Cedilnik, Janez Dovžan, dr. Damijan Meško, Vanja Matijevc in Bojan Pollak. Aleš je leta 1979 ustanovil šolo za gorske vodnike v Manangu v Nepalju. Častni konzul Nepala v Sloveniji Aswin Shrestha je na predstavitvi opisal njegove zasluge pri izobraževanju njihovih gorskih vodnikov in šerp. Za ohranjanje vseh Aleševih zaslug pri razvoju slovenskega alpinizma skr-

Ob predstavitvi knjige *Himalajski vodja – od Sfinge do Sfinge* so se njeni soustvarjalci podali v pionirske čase slovenskega osvajanja najvišjih vrhov pod vodstvom Aleša Kunaverja. / Foto: Nik Bertoncelj

bi soproga Dušica Kunaver. Novo knjigo je pripravila v sodelovanju z alpinisti, na voljo je v Slovenskem planinskem muzeju.

Tudi Korošci plezajo

V Slovenskem planinskem muzeju bo do sredine oktobra gostovala razstava *Korošci plezajo* Koroškega pokrajinskega muzeja, ki prikazuje 85-letno organizirano alpinistično delovanje na Koroškem. Razstavo je v petek, 15. septembra, predstavila njena avtorica višja kustosinja Koroškega pokrajinskega muzeja Andreja Šipek, dogodek pa je s svojo zgodbo o vzponu na najvišjo goro sveta popestril koroški alpinist Andrej Gradišnik. Kot je pojasnila Andreja Šipek, razstava osvetljuje poudarke posameznih obdobij koroškega alpinizma in pomembne dosežke, posameznike in odseke, ki so zaznamovali razvoj. »Razstava seveda ne predstavlja celotnega nabora podatkov, vseeno pa lahko služi kot osnova nadaljnega raziskovalnega dela in dopolnjevanje vseh preplezanih smeri in odprav, ki so jih in jih še bodo organizirali koroški alpinistični klubi,« je dejala. V nadaljevanju je Andrej Gradišnik predstavil svoj nedavni vzpon na Mount Everest, s katerim je tudi postal najstarejši slovenski alpinist, ki je osvojil vrh sveta. »Da bi šel na Everest, dolgo nisem pomislil. Sam verjamem, da velike sanje dobijo pomen šele, ko jih uresničimo, zato sem se naposled le odločil, da si uresničim to življenjsko željo,« je pojasnil koroški alpinist, ki je prve gorniške podvige nizal že v ranem otroštvu. Na najvišjem slovenskem vrhu Triglavu je namreč stal že pri petih letih. N. T.

Že v 3 tednih* do vloge za soglasje

Čas se izteka

Le še do 31. decembra je čas, da pri elektrodistriberju vložite **vlogo za soglasje za postavitev in priklop** vaše sončne elektrarne v omrežje. Tako si boste še lahko zagotovili obračunavanje po **finančno najugodnejšem sistemu neto meritev**. Ta vam zagotavlja hitrejšo povrnitev vaše investicije.

Ker je v tem primeru čas zares denar, vam pri znamki MOON zagotavljamo, da bomo vašo vlogo pripravili v **zgolj treh tednih*** po prejemu povpraševanja.

Oglasite se nam čim prej, pravočasno oddajte vlogo in prehitite nova pravila. **vrhunskaeobilnost.si**

*Velja v primeru takojšnjega naročila in potrditve termina ogleda (t. i. home check) po prejemu informativne ponudbe, takojšnje potrditve ponudbe po ogledu in takojšnjega podpisa pogodbe o nakupu sončne elektrarne po prejemu. Pridržujemo si pravico do podaljšanja roka na več kot tri tedne v primeru višje sile. Upoštevana bodo povpraševanja, ki bodo oddana najkasneje do 1. 12. 2023.

VEČ INFORMACIJ

080 88 46 | moonpower@porsche.si | 30 let PORSCHE SLOVENIJA | MOON

NASVET

Zdravo v novo šolsko leto

Začelo se je novo šolsko leto in prehod iz poletne sproščenosti počitnic v nove izzive šolske rutine. Za nekatere otroke to predstavlja veselje, pričakovanje, drugi morda doživljajo stisko in zaskrbljenost. Za večino staršev novo šolsko leto pomeni velik izziv z obilico stresa.

KSENIJA NOČ, MAG. ZDR. NEGE

Novo šolsko leto je vedno priložnost, da starši skupaj z otroki (mladostniki) prevetrimo družinsko dinamiko in pogledamo, kaj vse lahko izboljšamo, oz. tisto, kar je dobro, ohranimo, da bo življenje in delovanje nas in našega otroka teklo čim bolj zdravo, zadovoljno in uspešno.

Zagotovo je zdrava in uravnotežena prehrana z obveznim zajtrkom pred šolo osnova za začetek dneva. Ko govorimo o zajtrku, ne govorimo o obilnosti in velikih pripravah vsako jutro, ampak le toliko, da otrok, preden gre v šolo, zaužije lahek obrok z beljakovinami, ogljikovimi hidrati, obogaten naj bo s sadjem ali zelenjavo. Tako bo za nov dan prejel potrebno energijo z ustreznimi hranilnimi snovmi in ne bo posegal po nezdravih prigrizkih. Dobro je tudi razmišljati, da se družina vsaj enkrat dnevno zbere skupaj vsaj ob enem obroku dnevno za čas in prostor skupnega druženja in pogovora. Izvenšolske dejavnosti naših otrok večinoma zadostijo potrebo po dnevnem gibanju otrok (vsaj eno uro

dnevno, toliko da se otrok rahlo zaduha in prepoti). Dovolimo otrokom, da se na dejavnosti odpravijo peš (ali z javnim prevozom), če je le mogoče. Ne pozabimo, da je gibanje tudi za nas antistresna terapija. Hitra hoja, kolo, različne vadbe in rekreacija je balzam za telo vsakega starša. Če je naše popoldne vezano na »taksi službo« otrok na dejavnosti, izkoristimo čakanje za svojo telesno dejavnost. S povečanjem uporabe zaslonov (telefoni, tablice, računalniki) je v zadnjih letih pri otrocih in odraslih opaziti znatno povečanje težav s spanjem, simptomov zasvojenosti in okrnjenega funkcioniranja. Pri uporabi zaslonov je zelo pomemben zgled odraslih otrokom. V prvi triadi strokovnjaki svetujejo, da otroci nimajo lastnega pametnega telefona ali tablice. Tudi sicer je pomembno, da otroke vsakodnevno učimo varne rabe zaslonov in še zlasti opozarjamo na pasti, ki jih prinaša splet. Tu je tudi priložnost, da se odrasli zazremo vase. Priporočila se vzpostavitev družinskih pravil uporabe zaslonov, ki naj jih upoštevajo vsi družinski člani.

Spanje je najučinkovitejši način za vsakdanje uravnavanje telesnega in duševnega zdravja v vseh življenjskih obdobjih. Dobre spalne navade in pravilna higiena spanja so izrednega pomena za razvoj možganov, utrjevanje spomina, delovanje imunskega sistema in tudi vseh drugih organskih sistemov. Po priporočilih strokovnjakov je za dober spanec pomembno trajanje (dolžina spanja mora biti prilagojena starosti in potrebam), kontinuiteta

(spanje mora biti neprekinjeno in nerazdrobljeno) in globina spanja (le dovolj globok spanec doseže učinek regeneracije). Priporočila za zdravo spanje otroka so: poskrbite, da otrok dovolj spi, s tem da določite njegovi starosti primerno uro uspavanja in prebujanja, vzdržujte stalni čas uspavanja in prebujanja med tednom in ob koncih tedna, otroka navadite na ritual pred spanjem, spi naj v udobnih oblačilih, spodbujajte otroka k samostojnemu uspavanju, izogibajte se svetlih luči pred spanjem zvečer in ponoči, zjutraj bodite čim več izpostavljeni močni dnevni svetlobi, iz otrokove spalnice odstranite vse elektronske naprave, vzdržujte redno uro ustaljenih dnevnih opravil in rednih dnevnih obrokov. Iz otrokove prehrane izločite hrano in pijače, ki vsebujejo kofein, kot so različni sokovi, gazirane pijače, kava in čaji. Pri mladostnikih strokovnjaki opozarjajo na pomen fiziološkega zamika faz cirkadiane biološke ure in posledično poznejšo zaspanost in uspavanje. Spremembe v spanju so v času mladostništva tako v neskladju z zahtevami okolja (na primer neugoden oziroma prezgodnji začetek pouka). Na žalost mladostniki v zgodnjih jutranjih urah delujejo v svoji najnižji točki. Prezgodnje prebujanje jih oropa spanja v fazi REM, tako zaradi prezgodnjega vstajanja ne zadostijo svojim spalnimi potrebami in s podaljšanim spanjem ob koncih tedna ne nadomestijo svojih primanjkljajev spanja, temveč zmotijo svojo biološko uro. Kaj lahko storimo starši? Pogovor o pomenu rednega ritma uspavanja in izogibanju elektronskim napravam ter izločitev hrane in pijače, ki bi še bolj okrnili spanec (obilni nezdravi obroki ali prigrizki, energijske pijače, gazirane pijače, pravi čaj, kava), je tisto, na kar jih moramo opozarjati vsak dan. Optimizem in pozitiven pogled na prihodnost je tisto, kar otroci zelo zaznajo pri svojih starših. Opolnomočimo svoje otroke s pogumom, voljo in željo spoprijemanja z izzivi, ki jih prinaša življenje.

Europa Donna tudi v Kranjski Gori

Skupno praznovanje rojstnih dni ali pogled na življenje z druge plati. Rožnati oktober je mednarodni mesec ozaveščanja o raku dojk.

SUZANA P. KOVAČIČ

Europa Donna – Slovensko združenje za boj proti raku dojk je samostojna, neodvisna, neprofitna organizacija. Združuje skoraj 3500 članic in članov in povezuje zdrave ženske, bolnice z rakom dojk ali rakom rotil, posameznike in strokovne institucije v Sloveniji, ki delujejo na področju raka dojk in rakov rotil. Ob sodelovanju na različnih strokovnih področjih predstavlja enega od osnovnih ciljev ozaveščanje o pomenu zgodnjega odkrivanja bolezenskih sprememb in zdravem načinu življenja.

Ozaveščanje o pomenu zdravega načina življenja, rednega mesečnega samopregledovanja dojk ter odzivanja na vabilo v državni presejalni program Dora poteka skozi celo leto, aktivnosti v rožnatem oktobru potekajo tudi v Kranjski Gori in na Jesenicah. V Bohinju pa so ustanovili skupino predvsem v želji, da približajo programe Europe Donne in jim dodajo vsebine lokalnega interesa. V Bohinju so prepoznavni, dobro sodelujejo z različnimi skupinami in organizacijami. Lani so bili v rožnatem oktobru prisotni v Gorjah, na Bledu, v Radovljici. Letos predstavljajo širitev programa in ozaveščanje na področje sedmih občin Zgornje Gorenjske.

Število članov se večja. Zdravo in aktivno življenje, ki temelji na športnih aktivnostih in ustvarjalnosti, je osnova za program tudi v prihodnjem obdobju. S tedensko vadbo, mesečnimi pohodi, ustvarjalnimi delavnicami, predavanji ter drugimi aktivnostmi spletajo vezi prijateljstva. Nekaterim so bližje pohodi, drugim aktivnosti, s katerimi si delijo znanje in pridobivajo nove spretnosti. Vsem pa sta blizu druženje in smeh in tega je, kot pravijo članice, veliko. Interesov ter priložnosti za sodelovanje ravno tako.

»Ob zavedanju, da smo bogatejši za izkušnjo bolezni, smo

Rožnati oktober

V Združenju Europa Donna Slovenija v letošnji rožnati oktober vstopajo s kampanjo Najboljši prijateljici potipaj po zdravju, ki nagovarja ženske k rednemu mesečnemu samopregledovanju dojk in jih poziva, da samopregled in udeležbo na presejalnem programu Dora priporočijo prijateljicam. V mesecu osveščanja o raku dojk bodo aktivnosti potekale tudi v kranjskogorski občini. Zdravstvenovzgojni center ZD Jesenice bo na stojnicah ozaveščal mimoidoče. Danes, 3. oktobra, bo od 12. do 16. ure postavljena pred KS Dovje - Mojstrana, v sredo, 11. oktobra, od 8. do 10. ure pa v Zdravstveni postaji Kranjska Gora. **K. S.**

Risanje v parih pred Vilo Šumica / Foto: osebni arhiv

pripravljeni to podeliti z vsemi, ki potrebujejo pogovor ali informacije o bolezni in zdravljenju. Zavedamo se tudi, kako pomembno je opozarjati na dragocenost zdravja ter preventive z zgodnjim odkrivanjem bolezni. Ozaveščanje o tem je prav tako pomemben del programa,« je povedala Alenka Mirtič Dolenc, članica Europe Donne iz Mojstrane. Iz izkušenj vedo, da skupaj lahko naredijo več zase in za vse, ki se ali se bodo z rakom dojke ali rakom rotil srečevali v tem ali prihodnjem obdobju.

V sklopu aktivnosti so se v nedeljo, 3. septembra, družili v Vili Šumica v Kranjski Gori. Člani in članice združenja Europa Donna ter njihovi podporniki so se udeležili družabnega srečanja bolnic z rakom iz Zgornje Gorenjske, ki delujejo v okviru skupine Bohinj – Europa Donna. Namen je bil pogovor o bolezni in spopadanje z njo, delavnica likovnega ustvarjanja s poudarkom na teambuildingu, ogled Kekčeve dežele ter družabno srečanje, na katerem so zaznamovali praznovanje svojih rojstnih dni. Preživeli so čudovit, nepozaben dan z obljubo, da praznovanje rojstnih dni postane tradicionalno.

Vabijo vas, da se jim pridružite, če ste se z boleznijo že srečali ali če podpirate prizadevanja združenja Europa Donna. O bolezni se ne pogovarjamo radi, ko nimamo težav. Diagnoza rak pa postavi življenju povsem drugačen pomen. Pojavi se vrsta vprašanj, strahov, stisk in takrat vam lahko pomagamo z izkušnjo bolezni in pravimi informacijami. Pišete ali pokličite jih na Združenje Europa Donna Slovenija, skupina Bohinj, vodja skupine je Iva Lapajne, kontakt pa bohinj@europadonna.si ali telefonska števila 051 228 563. Kontaktirate lahko tudi Alenko Mirtič Dolenc na alenka457@gmail.com ali številko 041 880 893.

Gorništvo in mednarodno povezovanje

Pohodi, delavnice, predavanja, druženje in nova poznanstva. Vse to je združeval že 29. Unescov nacionalni projekt Gorniški tabor, ki ga je v Vratih organizirala Osnovna šola 16. decembra Mojstrana.

NIKA TOPORIŠ

Med 11. in 15. septembrom je Osnovna šola 16. decembra Mojstrana ob podpori Občine Kranjska Gora organizirala že 29. nacionalni projekt Gorniški tabor v Vratih, ki se ga je udeležilo 23 osmošolcev domače šole in 16 učencev iz Srbije. »Gre za Unescov nacionalni projekt, katerega glavni namen je spoznati in doživeti lepote naše neokrnjene narave, vzbuditi pri otrocih ljubezen in spoštovanje do gorništva, seveda pa omogoča tudi spodbujanje in razvijanje socialnih odnosov in veščin. Da otrokom damo ta teden, ki jim omogoča preživeti in družiti se brez elektronskih pripomočkov. To je res nepozabna izkušnja,« je pojasnila koordinatorica projekta Karmen Gregorič. Ponedeljek je bil namenjen preživljanju časa v Mojstrani, kjer so obiskali Slovenski planinski muzej in tam izvedli delavnico, torek pa pohodu v Vrata, kjer so ostali vse do konca delovnega tedna. Teden so zaznamovali pohodi, druženje, delavnice, mladostniki pa so bili deležni tudi predstavitve dela Gorske reševalne službe Mojstrana, prve pomoči s strani Zdravstvenega doma Jesenice in potopisnega predavanja domačina Tomaža Pšenice. »Združujemo vse: nova znanja, ustvarjalnost, druženje in šport. Projekt pa je namenjen tudi spoznavanju z drugimi kulturami in nacionalnemu povezovanju, moram reči, da so otroci v velikih pričakovanjih,« je še dejala Karmen Gregorič in dodala, da je tabor

Brezplačne delavnice za mladostnike

Ljudska univerza Jesenice v okviru projekta S. O. S. – Spretnosti omogočajo spremembe v prostorih centra Hub v Kranjski Gori vsak četrtek od 14. do 18. ure organizira brezplačne delavnice za mladostnike zadnje triade osnovne šole in dijake iz občine Kranjska Gora. Na delavnicah boste raziskovali, planirali, oblikovali, ustvarjali, izdelovali in preizkusili različne zamisli za lokalno skupnost. Več kot vas bo, več idej boste zasnovali, več izdelkov bo nastalo. Za dodatne informacije in prijave na aktivnosti pišite na petra.bremec@lu-jesenice.net ali pokličite na 051 363 319. V Krajevni skupnosti Mojstrana pa bo Mojca Rozman Ahčin v oktobru izvedla kreativne delavnice, in sicer 3. oktobra Buče iz blaga/jute, 17. oktobra Poslikava lesenih dila z jesenskim motivom in 24. oktobra Poslikava kamnov za 1. november. Vsakič ob 16.30. S. K.

Gorski reševalci iz Mojstrane so za učence pripravili delavnico, kjer so jih seznanili z opremo in dejavnostmi, s katerimi se ukvarjajo. / Foto: Gorazd Kavčič

Seveda so otroci najbolj uživali pri spustu po jeklenici. / Foto: Gorazd Kavčič

zagotovo tudi priložnost za razvijanje komunikacije in novih poznanstev.

Maša Vidmar z Dovjega je pred prihodom učencev iz Srbije dejala, da jo zelo zanima, kakšni bodo in kako bo vse skupaj potekalo, ter da upa, da se bodo dobro razumeli. Podobno sta izrazili tudi Lejla Pogačnik iz Mojstrane in Nika Pezdirnik z Belce, ki ju je malo skrbelo, kako bo potekala komunikacija. »Saj nekaj bomo že razumeli, ampak bomo videli. Verjetno malo tudi po angleško in z rokami,« sta dejali. Luka Lotrič, prav tako iz Mojstrane, pa se glede komunikacije s srbskimi učenci ni nič obremenjeval. »Bomo že nekako,« je povedal.

Planinski tabor za otroke je več kot uspel

Planinsko društvo Rateče - Planica je na začetku septembra organiziralo dvodnevni planinski tabor za otroke, stare od 6 do 12 let. Udeležilo se ga je 16 otrok.

SUZANA P. KOVAČIČ

Planinski tabor je potekal v Tamarju, kjer so dve noči spali v zavetišču v Tamarju, ki jim ga je odstopilo Društvo gorske reševalne službe Rateče. »Na prvi dan, v petek popoldne, smo se odpravili peš iz Rateč do Tamarja, vmes smo se varno povzpeli k izviru Nadiže, kjer smo se ohladili in se napili odlične žive vode. Po zgodnjem vstajanju so nas prijazni šoferji naslednji dan odpeljali v Rute, od koder smo se povzpeli do prvega Martuljškega slapu in nato čisto pod Špik, na koncu pa smo se okrepčali v brunarici Pri Ingotu. Po prihodu nazaj v Tamar nam je načelnik Društva GRS Rateče Marko Kopavnik pripravil predavanje o naših prijateljih gorskih reševalcih. Po večerji smo obiskali dom v Tamarju in prijaznega oskrbnika Mareta ter se sprehodili do kapelice in po gozdu v temi z lučkami. Zadnji dan smo se iz Tamarja odpravili peš v Planico, obiskali smo še Nordijski center in se povzpeli na velikanko. Po spustu v Rateče nas je čakalo odlično kosilo v gostišču Uh,« so povzeli organizatorji in dodali, da je prav vsem otrokom brez težav uspelo prehoditi in preplezati vse smeri. »V veliko veselje nam je bilo imeti

»V veliko veselje nam je bilo imeti takšne otroke na planinskem taboru.« / Foto: arhiv organizatorja

takšne otroke na planinskem taboru.« Zahvala gre vsem vodnikom, pomočnikom, reševalcem Društva GRS Rateče, Maretu v Tamarju, Nordijskemu centru Planica, gostišču Uh, brunarici Pri Ingotu in vsem mladim planincem za enkratni tabor, so še poudarili.

Nageljni so cveteli tudi letos

KARMEN SLUGA

Člani in članice Turističnega društva Kranjska Gora že 15 let med učence in učenke Osnovne šole Josipa Vandota Kranjska Gora spomladi razdelijo sadike gorenjskih nageljnov, ki nato vse poletje lepšajo balkone in okna v Zgornjesavski dolini. Zanje pridno skrbijo otroci, seveda pa jim pomagajo tudi starši in stari starši.

»Prav je, da nam pride v zavest, da na gorenjska okna sodijo tudi gorenjski nageljni. To je tradicija Turističnega društva Kranjska Gora, vsako leto pa se pridružimo tudi Gorenjski turistični zvezi, ki to akcijo prav tako podpira. Tradicijo bomo nadaljevali tudi prihodnje leto, zato z novimi sadikami spomladi znova pridemo na šolo,« je povedala predsednica društva Klavdija Gomboc in dodala, da je septembra čas, ko nageljčke ocenijo in sodelujoče otroke nagradijo. Ocenjujejo splošni videz nageljna, koliko ima popkov in cvetov, rože pa nato otrokom podarijo v trajno last, seveda z željo, da po domovih uspešno prezimijo in naslednjo sezono znova polepšajo zgornjesavske kraje. Najboljšo oceno je letos dobil

Ravnatelj Milan Rogelj, predsednica TD Kranjska Gora Klavdija Gomboc ter nagrajenci Manca, Rene in Jernej

nagelj Oskarja Kralja iz 5. razreda, drugo mesto je zasedla Manca Kralj iz 9. razreda, tretje pa Rene Košir iz 7. razreda. Vsi šolarji, ki so nagelj prinesli na ocenjevanje, so dobili praktično nagrado, najboljši trije pa še dodatno nagrado.

Teniški turnir treh dežel

SUZANA P. KOVAČIČ

V soboto, 9. septembra, so v Mojstrani izvedli tradicionalni teniški turnir treh dežel, ki se ga je udeležilo 48 tenisačev iz teniških klubov iz Trbiža, Podkloštra in Kranjske Gore ter drugi gostje. »Ker je večina naše teniške ekipe iz Mojstrane, smo turnir izvedli v Mlačci, kjer so odlični pogoji z urejenostjo teniških

igrišč, garderob, prh, sanitarij. Igrišče ima tudi delno pokrit prostor za piknik. Za pogostitev igralcev in drugih povabljenih smo poskrbeli sami, postregli smo jih z zajtrkom in kosilom, tudi z odlično kmečko juho, ki jo je pripravil šef gostišča Pr' Tavčar iz Begunj na Gorenjskem. Gostje in igralci so imeli na voljo tudi jedi z žara z mešano solato. Da je bila turnir izpeljan tako, kot

je treba, so pri pripravi pomagale tudi partnerke naših igralcev. Za zaključek je sledila razglasitev rezultatov, kjer smo že drugič zapored osvojili prehodni pokal, ki stoji v vitrini TIC Kranjska Gora, ki je bil tudi največji sponzor tega turnirja,« je v imenu organizacijskega odbora povzel Franc Kolman in dodal, da so bili vsi udeleženci navdušeni nad organizacijo in izvedbo turnirja.

Skupinska slika za spomin / Foto: arhiv organizatorja

Odprte planinske kočje jeseni in pozimi

JANKO RABIČ

Z odhodom poletja in množice planincev predvsem v visokogorju planinske postojanke zapirajo vrata. Triglavski dom na Kredarici bo letos redno odprt in oskrbovan do 7. oktobra. V nadaljevanju jeseni in pozimi bo zaprt, prijazni meteorologi bodo obiskovalcem omogočili zasilno zavetje in prenočitve. Spet ne bo manjkalo ljubiteljev

zimskih vzponov z adrenalinskim predznakom, vendar ne bo odveč opozorilo, naj posebej manj izkušeni in nevajeni snežnih razmer dobro premislijo, preden se podajo na pot. To pozimi velja tudi za nižje predele, nevarnosti lahko prežijo na vsakem koraku. Erjavčeva koča na Vršiču bo že po tradiciji redno odprta in oskrbovana vso zimsko sezono razen novembra. Do 15. oktobra je na Vršiču odprt

Tičarjev dom, Poštarski dom pa je že zaprt. Mihov Dom, Koča na Gozdu in Koča v Krnici so od oktobra naprej odprti ob koncih tedna in ob praznikih. V dolini Vrata bosta Aljažev dom in Gustlnov dom odprta do 15. oktobra, v zimskih mesecih bo odprta zimska soba nedaleč od Aljaževega doma in bivak pod Luknjo. V dolini Tamar bo tamkajšnja planinska postojanka redno odprta in oskrbovana vso zimo.

Jubilejni dogodek Igrajmo se v Rutah

Planinsko društvo Gozd Martuljk je ob finančni podpori Občine Kranjska Gora v soboto, 2. septembra, organiziralo že 20. dogodek Igrajmo se v Rutah.

NIKA TOPORIŠ

Nina Hlebanja, načelnica Mladinskega odseka v Planinskem društvu Gozd Martuljk, ki je že v petek pripravil tekmovanje v športnem plezanju, je pojasnila, da je dogodek predvsem priložnost za druženje, zabavo in popestritev sobote otrokom. »Zdi se mi super, da ponudimo otrokom dan, ko se lahko zabavajo na malce drugačen način. Veseli pa me predvsem udeležba, moram reči, da sem naštela več kot 25 otrok, ki so prišli uživati z nami,« je dejala. Dogajanje so zaznamovale različne igre, ustvarjalnice, Alenka Peternel Huber je s poslikavami obrazov poskrbela, da so se ob plezalni steni v Gozdu - Martuljku, kjer je zabava za otroke potekala, podili volkci, mačke, želvice, metuljčki in različne druge živali, otroke je obiskal čarovnik Jani, veliko navdušenje pa je povzročila tudi torta. Dvanajstletna Saša Sterle s Koroške Bele se je udeležila že petkovega tekmovanja. »Čeprav nisem bila prva, sem se veselila priložnosti, da plezam. Danes mi je najbolj všeč poslikava obraza, odločila sem se za mucka. Ker pa zelo rada ustvarjam, bom danes tudi kaj narisala,« je povedala. Manca Kralj, 13-letna domačinka, je povedala,

Ustvarjalni konec tedna v Gozdu - Martuljku

V okviru participativnega proračuna za leto 2023 Krajevna skupnost »Rute« – Gozd - Martuljek, Srednji Vrh vabi v objem martuljskih gora, šumečih gozdov in pesmi potokov. Ustvarjalni konec tedna v Gozdu - Martuljku bo v soboto in nedeljo, 7. in 8. oktobra, z zbirnim mestom v tamkajšnjem gasilskem domu. V soboto bo od 9. do 10. ure prihod, pozdrav, kava in rogljiček za udeležence, podana bodo navodila za delo in predstavitev slikanja z akrilnimi barvami na platno. Sledilo bo slikanje na prostem ali v dvorani, odvisno od vremena. Ob 15. uri bo kosilo (lokalno) in ustvarjanje do 18. ure. V nedeljo bo prihod znova od 9. do 10. ure s pozdravom, kavo in rogljičkom, sledila bo delavnica oblikovanja gline (krožnik, skleda ...) s prikazom dela na lončarskem vretenu. Kdor bo želel, bo lahko nadaljeval tudi slikanje. Ob 15. uri bo kosilo, nato znova ustvarjanje do 18. ure in zaključek. »Slikarska platna in osnovne akrilne barve boste dobili ob prihodu, drugo prinesete s seboj, prav tako boste dobili ves material za oblikovanje gline. Starostne omejitve ni,« je povedala Cvetka Pavlovčič, predsednica Sveta KS »Rute« – Gozd - Martuljek, Srednji Vrh. Na ustvarjalni konec tedna se prijavite na e-naslov cvetka.pavlovic@gmail.com ali na martamertelj@gmail.com. **S. K.**

Ustvarjalne delavnice so prebudile marsikatero umetniško dušo.
/ Foto: Nika Toporiš

Alenka Peternel Huber je otroke očarala s poslikavami obrazov.
/ Foto: Nika Toporiš

da se je dogodka udeležila, ker se ji zdi zelo zabaven. »Tukaj smo, da se družimo, spoznavamo, zabavamo in ustvarjamo. Žogali smo se, igrali s padalom, komaj pa čakam, da pride čarovnik. Mogoče bo potegnili zajca iz klobuka,« je dejala. Zadovoljstvo z dogodkom pa so izražali tudi starši.

Otroke že štirideset let navdušujejo za smuko

Alpski smučarki klub Kranjska Gora letos praznuje lep jubilej – 40 let vzgajanja in podpiranja otrok na poti v vrhunski tekmovalni šport.

KARMEN SLUGA, FOTO: ARHIV KLUBA

Ustanovljen je bil 11. septembra 1983, ustanovitelji pa so bili Anton Albreht, Bojan Branc, Metka Košir, Rado Košir, Jože Kotnik, Vera Kotnik, Rajko Oman, Roža Marija Oman, Evgen Škrilec, Aleš Vidic in Marko Židan. Pred ustanovitvijo je klub deloval kot sekcija Športnega društva Kranjska Gora.

»Začeli smo z nule, razvili pa smo se v enega najbolj organiziranih smučarskih klubov v državi,« ponosno pove eden od ustanoviteljev Aleš Vidic. »Na mestu pogorele stavbe smučarske šole Kranjska Gora smo postavili kontejner, kjer je bila prva redno zaposlena v klubu sekretarka Vlasta Kotnik.« Prvi trener je bil Edi Slivnik, sicer pa se je v štirih desetletjih izmenjalo približno

Danes je predsednik ASK Kranjska Grega Benedik, njegovi predhodniki so bili Rajko Oman, Tomaž Bernik in Anton Albreht. Sekretarka kluba je Anja Kolenc.

Delo z mladimi v današnjih dneh

Spomini na leta, ko so bile tudi fotografije še črno-bele.

30 trenerjev. Ko je Vidic končal študij na Fakulteti za šport, je tudi sam dobil redno zaposlitev in je vsa leta opravljal delo trenerja, zadnja leta pa ga širša javnost pozna predvsem kot vodjo priprave proge za Pokal Vitranc. Skozi njegove trenerske ure je šlo veliko znanih imen kranjskogorskega smučanja. Širšemu krogu so zagotovo najbolj poznani Dejan Košir, ki se je iz »alpinca« prelevil v deskarja na snegu, pa Jure Košir, Andrej Šporn, Urška Rabič in Meta Hrovat. Bili so člani reprezentance A, tekmovali so v svetovnem pokalu in tudi na olimpijskih igrah. Od sezone 2013/14 je bil kranjskogorski klub v skupnem seštevku vseh pokalnih tekmovanj vedno med prvimi tremi v Sloveniji, kar

je odraz tega, da delajo dobro. Osnovna dejavnost kluba je namreč prav vzgoja in trening mladih in perspektivnih alpskih smučarjev. Ti začnejo s t. i. alpsko šolo, nato pa trenirajo in tekmujejo po selekcijah U10, U12, U14, U16, U18, U21 in med člani.

»V najboljših letih smo imeli v klubu 150 otrok, od najmlajših do najstarejših, kar je pomenilo 25 odstotkov vseh otrok v občini. Sprejemali smo jih iz kranjskogorske in mojstranske šole. Žal pa se je ritem življenja zdaj spremenil in je otrok manj. Ker smučarski klubi v neposredni bližini ne delujejo več, smo zadnja leta za tekmovalce FIS programa – mladince odprli vrata tekmovalcem iz drugih občin. Veliko slabega je pri številu članstva naredila tudi korona,« razloži Vidic in poudari, zakaj so se odločili za organizacijo svetovnega pokala. Alpski smučarski klub Kranjska Gora je

Leta 2011 je predsednik države Danilo Türk ASK ob 50-letnici OK Pokala Vitranc odlikoval z zlatim redom za zasluge.

namreč leta 1992 od turističnega društva prevzel organizacijo tekmovanj za FIS Svetovni pokal – Pokal Vitranc, ki jo je uspešno vodil Vojteh Budinek, nasledil pa ga je Srečko Medven. V letih 1992 do 2001 so uspešno izvedli sanacijo prevzetih dolgov in Pokal Vitranc pripeljali do ene najbolj odmevnih in najbolj uspešnih športnih prireditev v Sloveniji. »Prav presežek sredstev od organizacije svetovnega pokala namenjamo v razvoj in treninge mladih smučarjev. S tem finančno razbremenimo starše, prav tako pa veliko lahko 'odslužijo' z delovnimi akcijami, da pomagajo pri izvedbi tako Pokala Vitranc kot ostalih tekmovanj. Vsak od staršev dela tisto, kar zna in zmore, in le tako smo lahko na koncu

Koliko odličnih smučarskih generacij se je zvrstilo

vsi skupaj uspešni,« pravi Vidic, ki vse mlade vabi v alpsko šolo. Treninge so začeli konec septembra v telovadnici osnovne šole v Mojstrani in Kranjski Gori, vsak nov član pa je dobrodošel. V Kranjski Gori so kondicijski treningi vsak ponedeljek in četrtek od 17.00 do 18.00 za letnika 2018 in 2019, od 18.00 do 19.00 pa za letnika 2016 in 2017. V Mojstrani so treningi ob ponedeljkih in sredo, in sicer od 16.00 do 17.00 za letnika 2018 in 2019, od 17.00 do 18.00 pa za letnika 2016 in 2017. Dvakrat na teden torej potekajo kondicijski treningi, pozimi pa približno 30 dni – sobote in nedelje – preživijo na snegu. »Zelo smo veseli tudi, da je občina pred nekaj leti ugodila pobudi za brezplačne smučarske vozovnice za otroke in da se bo to nadaljevalo, saj se s tem prav tako razbremenijo starše, hkrati pa se otroke spodbudi, da gredo na sneg,« doda Vidic. Prav tako pohvali šole, ki dobro sodelujejo s klubom in omogočajo, da otroci smučajo; tako obe osnovni šoli v kranjskogorski občini kot tudi Gimnazija Jesenice in Srednja gostinska in turistična šola Radovljica – na slednji se namreč vpiše največ mladih športnikov, ki se odločijo tudi za resnejše treninge in vrhunski šport.

In kakšne čase smuki prinašajo podnebne spremembe? »Žal nič kaj dobre,« razloži Vidic. »Pred 30 leti smo poleti trenirali na avstrijskih ledenikih, danes tam še septembra ni snega. Če primerjam stare in današnje fotografije z ledenikov, je snega za približno 100 metrov na debelino manj, kot ga je bilo pred leti. Trenutna rešitev so hale. Naši mladinci in U16 so poleti odšli na trening v hale v Litvo, imajo jih tudi v Nemčiji, Belgiji ... A vse to je seveda povezano s stroški. V Kranjski Gori morda še imamo malo sreče z mikroklimo, sistemom zasneževanja, nižjimi temperaturami. Upam, da bo še nekaj časa tako. Kajti smučanje je izjemno lep šport, a seveda potrebujemo sneg. Športniki so zunaj, na zraku, predvsem pa si pridobijo veliko življenjskih izkušenj, spoznanj, trdnih prijateljev in lepih spominov. Kot klub nismo usmerjeni samo v tekmovalno plat športa, ampak tudi v vzgojni vidik.«

In če se vrnemo k praznovanju 40-letnice kluba. S povabljenimi gosti jo bodo zaznamovali v drugi polovici oktobra, ob koncu pogovora pa Vidic poudari še: »Ponosni smo, da se je smučarski klub v teh letih razvil v enega največjih in najuspešnejših v Sloveniji ter ime Kranjske Gore ponesel v širni svet.«

Še nekaj utrinkov zadnjih let...

Pedali moči: Juriš na Vršič

Na že 44. izvedbi dirke Juriš na Vršič, ki se je je udeležilo kar 259 kolesarjev, je med ženskimi kolesarkami skupno zmago slavila Laura Šimenc, medtem ko je med moškimi zmagal Avstrijec Hans-Jörg Leopold.

NIKA TOPORIŠ

Pod vodstvom Turističnega društva (TD) Kranjska Gora je v soboto, 2. septembra, potekal že 44. tradicionalni Juriš na Vršič, kolesarska dirka, ki se je letos pridružila tudi okviru OMR Kolesarske zveze Slovenije – vzpon. Predsednica TD Kranjska Gora Klavdija Gomboc je med tekmo poudarila pomembno vlogo številnih prostovoljcev pri organizaciji dirke, ki brez njih ne bi bila mogoča. »Zelo smo veseli, da se kolesarji z drugih dirk vračajo na Vršič, saj so te dirke po Sloveniji postale zelo priljubljene. Pred 44 leti smo bili med pionirji. Vzpon na Vršič je vendarle pravi izziv, ki od tekmovalcev zahteva odlično fizično in psihično pripravljenost. Tudi zato nas še posebej veseli odlična udeležba; letos se je dirki pridružilo 259 tekmovalcev, ki so se spopadli s 13,5-kilometrsko progo in 801 metrom višinske razlike,« je poudarila Klavdija Gomboc.

Skupno zmago med ženskami je zabeležila Laura Šimenc iz kluba Team De Rosa Santini s časom 38:13. Šimenčeva je izrazila svoje navdušenje nad tekmovanjem: »Juriš na Vršič je nekaj posebnega. Kulisa dirke je res čudovita, čeprav je razdalja relativno kratka, so granitne kocke pravi izziv, zato me zmaga še posebej veseli.« Na drugem mestu je s časom 42:23 končala Špela Škrajnar iz ekipe Ganesha,

Noge so pekle, ampak to ni ustavilo 259 kolesarjev, ki so se na letošnjem jurišu spopadli z Vršičem. / Foto: Gorazd Kavčič

tretja pa je bila Eva Arh s časom 44:26. V moški skupni kategoriji so slavili sosodje. Prvo mesto je zasedel Avstrijec Hans-Jörg Leopold (32:52) iz ekipe Arbö Askö Raiffeisen Feld am See, drugo Italijan Elia Carta (33:37), kot tretji pa je končal Leopoldov ekipni kolega Stefan Pöll (33:46). Zmagovalcu moške skupne kategorije je bil teren poznan, saj je na Vršič kolesaril že nekajkrat,

vseeno pa soočanje s tovrstno podlago ni mačji kašelj. »Kolesaril sem svojo tempo in zadovoljen sem z uspehom. Tudi vremenski pogoji so bili super in nasploh vzdušje ter ljudje,« je dejal Leopold. Najstarejši tekmovalcev, ki mu je uspelo premagati progo na Vršič, je bil tokrat 81-letni Ljubljčan Jule Kačič. »Že v preteklosti sem sodeloval na jurišu in vesel sem, da mi zdravje dopušča, da to počnem tudi danes. Če ne bi bil zdrav, mi noben trening ne bi pomagal. Kolesarim predvsem v domačem okolju, na bližnjih hribih, ki pa zagotovo niso primerljivi z današnjim vzponom,« je dejal Jule, ki je bil z rezultatom zelo zadovoljen, saj je s progo opravil sedem minut hitreje kot preteklo leto.

Odstopil z mesta predsednika društva

Iz Nordijskega društva Rateče - Planica so sporočili, da je Robert Kerštajn odstopil z mesta predsednika. Upravni odbor društva je tako s prvim septembrom sprejel vse potrebne ukrepe, da poslovanje društva in delo v sekcijah nemoteno poteka naprej. Predvidoma novembra bo sklican izredni občni zbor društva, kjer bodo izvolili novo predsedstvo. S. K.

Vabijo nove člane

KARMEN SLUGA

Prišla je jesen, z njo pa novi začetki. ŠD Zelenci Kranjska Gora, Sekcija za floorball, v svoje vrste vabi nove člane, starejše od šest let. Tudi letos bodo trenirale in na državni ravni tekmovala selekcije U10, U12, U14, U17, U19 in člani.

Parkirišče pod žičnico

Občinskega svetnika Blaža Vebra je na eni od zadnjih sej občinskega sveta zanimalo, kakšen je status parkirišča pod žičnico v Kranjski Gori in kako se bo zadeva uredila. Županja Henrika Zupan je pojasnila, da je del zemljišča pod smučiščem v zasebni lasti. »Parkirišče bo v takšni obliki lahko do trenutka, ko bo prvi investitor pridobil gradbeno dovoljenje. Ker se ne ve, koliko časa bo to parkirišče še delovalo, je težko vlagati sredstva.« Na občinski upravi so pojasnili, da je bilo z vpeljavo novega parkirnega režima opaziti, da je to parkirišče, ker je brezplačno, zelo zasedeno tudi v poletnem času. V prejšnjem mandatu so se tudi že začele aktivnosti za načrtovanje izgradnje parkirne hiše. S. K.

Upravljanje ferat

Občinski svetnik Franci Koražija je na eni izmed zadnjih sej kranjskogorskega občinskega sveta omenil upravljanje ferat v občini. Kot je dejal: »Pojavlja se veliko število obiskovalcev, prav tako pa nekateri zadevo tudi tržijo in proti plačilu vozijo obiskovalce v ferate. Stroške vzdrževanja pa nosi občina.« Podal je pobudo, da bi strokovna skupina pripravila predlog, kako bodo v prihodnje upravljali ferate. Na občinski upravi so pojasnili, da se zavedajo problematike, zato upravljanje ferat in režim na njih nameravajo urediti do naslednje sezone. S. K.

Treningi do junija potekajo v telovadnici Osnovne šole 16. decembra Mojstrana. Ob torkih trenirajo U14 (od 16.00 do 17.30), U10 ter U12 (od 17.30 do 18.30) in U17 (od 18.30 do 20.00). Ob četrkih U10 in U12 trenirata od 17.30 do 18.30, rekreacija poteka od 18.30 do 20.00, člani pa trenirajo od 20.00 do 21.30. Ob petkih

je od 18.30 do 20.00 trening za U14, od 20.00 do 21.30 pa za U17. Več informacij dobite pri Rolandu Brajiču (070 830 150, roland.brajic@gmail.com). »Turnirji potekajo približno enkrat mesečno. Takrat palice prekrizamo z nasprotniki in pokažemo, da igramo s srcem in smo med seboj povezani.«

SONČEK
ŠOLA TENISA

IGRAJTE Z NAMI

CELOLETNI SKUPINSKI IN INDIVIDUALNI PROGRAMI:

- **MINI TENIS:** od 4. do 7. leta
- **MIDI TENIS:** od 8. do 10. leta
- **TENIS:** od 11. leta naprej

TEČAJI ZA ODRASLE

DRUŽABNOST – PESTRA VADBA – STROKOVNOST

so rdeča nit teniške šole, ki jo vodijo licencirani trenerji TK Top-Ten, na zunanjih in pokritem igrišču, v kampu Kamne na Dovjem.

Možnost izposoje opreme v klubu.

PREJME IN INFORMACIJE
MATEJ
T: 041 793 381
E: smitmatej94@gmail.com

VABLJENI

TENIŠKO DRUŠTVO
TOP TEN
MOJSTRANA

Teniško društvo Top-Ten Mojstrana, Ulica Aljeza Bebelca 42 A, Mojstrana

Oktober 2023

Sobota, 7. 10. 2023, ob 14.00 📍 parkirišče pred Erjavčevo kočo pod Vršičem

FOTOGRAFSKA DELAVNICA NA SLEMENOVİ ŠPICI

Bojan Rupnik, kontakt: +386 40 233 449 ali kontakt@bojanrupnik.com

Četrtek, 12. 10. 2023, ob 17.00 📍 Kranjska Gora, Knjižnica Kranjska Gora

DELAVNICE KLASIČNEGA RISANJA: # KOCKA

Potrebne so prijave, ki jih zbirajo do zapolnitve mest v knjižnici ali na dolina@knjiznica-jesenice.si.

Helena Tahir, Knjižnica Kranjska Gora, kontakt: +386 4 583 42 15, prijave na: dolina@knjiznica-jesenice.si

Nedelja, 15. 10. 2023 📍 Rateče, trg na Gorici

RATEŠKI SMNJ

TD Rateče - Planica, kontakt: +386 4 5876 041 ali Info@ratece-planica.si

Sreda, 18. 10. 2023, ob 17.00 📍 Kranjska Gora, Knjižnica Kranjska Gora

SAŠA KVEDER: TOKRAT BO DRUGAČE

Okrogla miza pred mesecem boja proti odvisnosti, ki bo potekala v duhu ozaveščanja javnosti o problematiki uživanja drog

Saša Kveder, Društvo Žarek, LAS Kranjska Gora, kontakt: +386 4 5809 809 ali las@kranjska-gora.si

Ponedeljek, 23. 10. 2023, ob 17.30 📍 Knjižnica Kranjska Gora

BRALNI KLUB

Katarina Kejzar, Knjižnica Kranjska Gora, kontakt: +386 4 583 42 15, kranjskagora@knjiznica-jesenice.si

Četrtek, 26. 10. 2023, ob 17.00 📍 Knjižnica Kranjska Gora

POGOVORNICE O VZGOJI (IZ PRAKSE V PRAKSO)

Franja Krevzel, Knjižnica Kranjska Gora, kontakt: +386 4 583 42 15, kranjskagora@knjiznica-jesenice.si

Od četrтка, 26. 10., do nedelje, 29. 10. 2023 📍 Ljudski dom Kranjska Gora

LAVTIŽARJEVI DNEVI

KPD Josip Lavtižar Kranjska Gora, kontakt: kpd.jlavtizar@gmail.com

Sodelujte v Koledarju prireditev

V sodelovanju s Turizmom Kranjska Gora v Zgornjesavcu objavljamo mesečni Koledar dogodkov v občini Kranjska Gora. Vsa društva, organizacije in organizatorje dogodkov vabimo k vpisu njihovih dogodkov v tabelo. Za vpis v tabelo morate predhodno urediti dostop. Prosimo, da če ste zainteresirani, da bi bil vaš dogodek umeščen v naš Koledar prireditev, pišete na e-naslov info@kranjska-gora.eu oziroma pokličete na 045/809443. S. K.

Največji slovenski trail tekaški dogodek

Tekaški spektakel v Kranjski Gori zaznamovali čudoviti razgledi in odlično vzdušje.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora je drugi septembrski konec tedna gostila največji slovenski trail tekaški dogodek I Feel Slovenia Julian Alps Trail Run by UTMB, kjer je na šestih razdaljah teklo več kot 2300 tekačev, ki se jim je pridružilo še slabih 5000 spremljevalcev. Na letošnji izvedbi so sodelovali tekači iz več kot 60 držav.

V petek opoldne so se iz Kobarida najpogumnejši podali na kar 170 kilometrov dolgo pot okrog Julijskih Alp. Ob 21. uri so se jim v Radovljici pridružili še tekači na 100 kilometrov. V soboto ob 7. uri so v Žirovnici svojo tekaško avanturo začeli še tekači na 60 kilometrov, na krožne poti okrog Kranjske Gore pa so se podali tekači na 25, 15 in 10 kilometrov. Poskrbljeno je bilo tudi za najmlajše na otroškem teku. »Najtežji del poti je bil vzpon na Stol, zelo spoštljivo sem se ga lotil, ker je res težko in mi je bilo kar malo slabo, ko sem se vzpenjal. Potem sem po vrhu kar lepo tekkel, ampak na koncu je pa vedno najtežje. Ker je psihično naporno in se bliža konec,« je povedal najhitrejši tekač na 170 kilometrov Ivan Hrastovec, ki je za to razdaljo in več kot 8000 višinskih metrov potreboval manj kot 23 ur.

»Letošnja izvedba ja odlično uspela. Ob koncu prireditve bi se rad zahvalil celotni ekipi, več kot 200 prostovoljcem ter tudi mnogim planinskim društvom, gorskim reševalcem in vsem, ki so sodelovali,« je poudaril organizator dogodka Luka Hren. V sklopu tekaškega sejma v dvorani Vitranc so ponudili tudi projekcije priznanih filmov s tematiko gibanja na prostem.

Tekači so bili nagrajeni s čudovitimi razgledi. / Foto: Bine Mekina

Bralni namig iz Knjižnice Kranjska Gora

Duhovnik, pisatelj, magister teologije, doktor literarnih ved in redovnik kapucinov Karel Gržan je avtor tridesetih literarnih, strokovnih in poučnih knjig. V pričujoči knjigi *Mir*, ki je nastala v dialogu z novinarjem in avtorjem Juretom Aleksičem, boste prisluhnili poti človeka od odločitve, da postane duhovnik, ki je osupnila družino, do odločitve, da zidove duhovniškega življenja zapusti in odide med ljudi, brez vsega. Pogovoru s patrom Karlom Gržanom boste lahko tudi prisluhnili 22. novembra v Knjižnici Kranjska Gora. **Z. H.**

Lavtižarjevi dnevi konec oktobra

Kulturno prosvetno društvo Josip Lavtižar Kranjska Gora bo od 27. do 29. oktobra znova organiziralo kulturno obarvane Lavtižarjeve dneve. Na ogled bosta otroška in odrasla gledališka predstava, gostili bodo tudi alpinistično predavanje. V soboto, 28. oktobra, ob 19.30 bo koncert zasedbe Bled jazz selection s Kristino Oberžan. Vstop na koncert bo prost, za vse ostale dogodke pa bodo pobirali vstopnino. **K. S.**

Z glasbo v novo šolsko leto

Glasbeno šolo Jesenice v novem šolskem letu obiskuje 85 učencev iz občine Kranjska Gora, od tega ima 45 učencev pouk v njihovem oddelku v Ljudskem domu v Kranjski Gori, ostali pa na Jesenicah. Pouk v Ljudskem domu izvajajo Simon Krajncan Fojkar (kitara), Nena Dobnikar (klavir), Ana Prek (violina), Barbara Sirc (flavta), Blaž Tepuš (nauk o glasbi, kombinirana skupina predšolske glasbene vzgoje in glasbene pripravnice) ter Tihe Ivnik (balet, plesna pripravnica 3, 2. razred). Kitarski, godalni, harmonikarski in pihalni orkestri imajo pouk na Jesenicah, simfonični orkester pa združuje tudi učence, ki so že zaključili šolanje, dijake, študente in odrasle, tako ljubiteljske kot profesionalne glasbenike. Že konec oktobra bosta koncert in baletna predstava za osnovnošolce vseh treh občin Od tona do glasbe. Glasbeni abonma, brezplačni koncerti priznanih glasbenikov v dvorani Lorenz na Jesenicah se je že začel konec septembra s Figarovo svatbo v izvedbi instrumentalnega kvarteta Tamino. **S. K.**

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

Jesen bo polna dejavnosti

Letošnji domoznanski september so v knjižnici Kranjska Gora zaznamovali z literarnim večerom in odprtjem gostujoče razstave Osrednje knjižnice Celje Peš po domačih krajih: popotni dnevniki Alme M. Karlin 1934–1936 (več o tem v prihodnji številki Zgornjesvca). Razstava je na ogled do konca novembra. Jesen bo polna dejavnosti, namenjenih različnim okusom, starostnim skupinam ter zanimanjem obiskovalcev knjižnice. Za odrasle bralce se z oktobrom začne nova sezona bralnega projekta Ta veseli knjižni svet. Z oktobrom ponovno začenjajo tudi projekt za otroke Berem z Brihto, kjer berete, ocenjujete, ste ustvarjalni, pa še nagrado si lahko prislužite. Vsi otroci so toplo vabljeni k poslušanju pravljic, učenju angleškega jezika ter na ustvarjanje na delavnicah. Svojo ustvarjalnost bodo v knjižnici lahko razvijali tudi odrasli na jesenski delavnici klasičnega risanja pod vodstvom Helene Tahir, grafičarke in slikarke. Potrebne so prijave (do zasedbe mest) na dolina@knjiznica-jesenice.si.

ZAHVALA

V 82. letu starosti je tiho odšel od nas dragi mož, ati, ata, stari ata, stric

JOŽEF ČEBAŠEK

19. 5. 1942–25. 8. 2023, iz Mojstrane

Ob boleči izgubi dragega Jožefa Čebaška se družina zahvaljuje najprej skupini kolesarjev, doslej nam še neznanemu kolesarju, ki je poklical pomoč in mu nudil prvo pomoč. Hvala reševalcem nujne medicinske pomoči, osebju Splošne bolnišnice Jesenice in osebju UKC Ljubljana. Hvala sorodnikom, vsem sosedom, prijateljem in znancem, pogrebni službi Zvonček, vsem članom in članicam PGD Mojstrana za izkazano čast na njegovi zadnji poti, posebej gospodu Franciju Zimi, vsem ostalim gasilcem gasilskih društev, Planinskemu društvu Dovje Mojstrana na čelu z gospodom Gregorjem Berceotom, vsem planiškim delavcem, posebej gospodu Miru Erženu, članom DU Dovje Mojstrana in kolesarski sekciji društva, praporščakom in gospodu župniku za lepo opravljen obred, gospe Branki Smole za sočutne poslovilne besede, pevcem bratov Zupan za lepo zapete pesmi ter vsem, ki ste nam izrazili besede sožalja in tolažbe, darovali prispevke in donirali za obnovo gasilskega doma v Mojstrani. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. HVALA! Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat najlepša hvala.

Žena Sonja, hčerki Alenka in Karmen z družino, vnukinji Urša in Barbara, pravnuk Luka

Poletni rekord Planice

MAJA BERTONCELJ

Planiška Letalnica bratov Gorišek je v soboto, 2. septembra, gostila največji poletni dogodek, ki poteka na tej naši lepotici. Že desetič so jo tekači preskusili navzgor v teku Red Bull 400 Planica. V moškem finalu so odločali zadnji metri, v katerih je Avstrijcu Christofu Hochenwarterju uspelo prehiteti serijskega zmagovalca in dosedanjega rekorderja, Slovenca Luko Kovačiča. Nov rekordni čas je izboljšal za sekundo in je sedaj 4 minute in 52 sekund. Kovačič je za njim zaostal za tri sekunde, tretji Klemen Španring še za dodatni dve.

Pri ženskah je bila najhitrejša Hrvatica Tea Faber (6:52), druga in tretja sta bili Slovenki Mojca Koligar (7:01) in Maja Mencingar (7:07). Nastopile so tudi štafete. Posebno zanimivo je bilo pri poklicnih ekipah, kjer so v teku na 4-krat 100 metrov s časom 3 minute in 33 sekund zmagali gasilci iz Štatenberka (Simon Iskra, Roki Dragan, Rok Pugelj in Dejan Povšič). Pri mešanih štafetah je bila najhitrejša ekipa Lepotica in zveri v zasedbi Tomaz Rep, Lina Rotar Paušič, Vito Kolarič in Simon Kmet, pri moških pa Neversecond, za katero so tekli Rok Zupančič, Anže Gros, Miha Jan in Vili Črv.

Avstrijec Christof Hochenwarter (desno) je v tekaškem koraku v zadnjih metrih prehitel Luko Kovačiča. / Foto: Gorazd Kavčič

Izžrebani nagrajenci nagradne križanke z geslom **JULIAN ALPS TRAIL RUN**, objavljene v reviji Zgornjesavc 5. septembra 2023, so: tekaško majico dogodka JAT 2023 prejmeta **Jože Žitnik** iz Vodice in **Marija Martinjak** iz Cerkelj na Gorenjskem, navadno majico dogodka JAT 2023 pa prejme **Jože Živalič** iz Mavčič. Nagrajencem iskreno čestitamo.

JESEN JE ČAS ZA BAZEN

Ko narava obleče svoje jesenske barve, je čas, da se pripravite na čisto pravo razvajanje v velneških centrih hotelov Hit Alpinea. Pripravili so posebno jesensko ponudbo za lokalne prebivalce, domačine in tiste, ki se v tem čudovitem kraju počutijo kot doma. Želijo namreč, da se v tem čarobnem barvitnem času prav vsi razvajamo ter počutimo kot pravi VIP-ovci.

Vsak konec tedna v oktobru in novembru 50-odstotni popust na družinsko kopanje

Če razmišljate, kaj početi z otroki ob koncu tedna sedaj, ko se dnevi že opazno krajšajo in temperature počasi padajo, je družinsko kopanje in čofotanje po polovični ceni v bazenih vodnega parka Larix prav zabavna rešitev. Otroci bodo navdušeni nad vodnim razvajanjem, zvečer pa bodo utrujeni v trenutku zaspali.

Vsak torek 40-odstotni popust na masažo s topló čokolado ali toplim gozdnim medom

To jesen lahko torek postane vaš najljubši dan, saj so ga v velneškem centru Larix okronali za »dan razvajanja«. Seveda je torek navaden delovni dan, a naj bo tudi izjemno sladek. Spretne roke tamkajšnjih maserk vam bodo privabile nasmeh na obraz, poleg tega pa bo tako veliko lažje zdržati do petka.

Vsak tretji obisk savne je v oktobru in novembru brezplačen

Če ste mislili, da je presenečenj že konec, imajo hitovci v rokavu še enega asa. Vsako tretje savnanje pri njih je čisto zastonj. Da, prav ste prebrali, tako vam bodo omogočili, da si v hladni in megleni jeseni pregrejete telo povsem do kosti in v zimo vstopite pripravljeni.

V hotelih Hit Alpinea so pripravljeni, da vas razvajajo in razvedrijo, ne glede na to, ali ste turist ali domačin. Vabljeni, da občutite vrhunsko velneško doživetje v srcu gorskega raja, vabljeni, da se tu srečate z dobrim počutjem.

SESTAVIL: F. KALAN	SLOVENSKI GLASBENIK (A. K.)	SLADKA LEPLJIVA SNOV NA RASTLINJU	ANGLEŠKI KOLIDŽ	TANJA NOVAK	RIMAČ	HUMO- RISTKA PUTRIH	JAKOST	JAPONSKA VULKANSKA GORA
NESORAZ- MERJE							6	
ČETRINA LETA GLEDE NA KLIMO		2						
HOKEJIST TERGLAV				PRETIRAN NASTOPAC				
HRVAŠKI PISATELJ (AUGUST)			5	VELIKA MUHA		IVAN SELAN		3
KATJA NEZMAH			KMEČKO ORODJE			PEVKA KRUSIČ	14	
VULKANSKI IZMEČEK			SOTESKA PRI BLEDU	9	LANENO PREDIVO			
KEMIJSKI ELEMENT (lr)							POSLOVNI OBJEKT	TERME PRI PADOVI
LATINSKA NIKALNICA				PEVKA KRALJ	15			
MODEL VOZILA OPEL		10		PECIVO Z NADEVOM		OLIVIA BONAMY		13
MESNA JUHA ALI OBARA					GLASBENA ZVRST			
EVIPAN SENOA VINTGAR	ZATIČNI OKENSKI ELEMENT	PREDNIK NEMCEV			OMAMNO SREDSTVO			
SNOV, KI OZDRAVLJA BOLEZEN	11	CESTA Z DREVESI			16			
ARGON			HITER TEK				VNUK (MANJŠ.)	AZIJSKA DRŽAVA
STROKOV- NJAK ZA TERAPIJO		4	PEVKA KRAJNCAN			7		
PEVEC MOJZER				MOZOLJA- VOST				
KRAJ NA KRASU				EV. VALU- TA, ECU			URBAN JARNIK	1
RŽEVO ZGANJE	12					PIVSKI VZKLIK	POZAVNIST MATKO	
LENOBEN OTROK (LJUBK.)			17			ŠTEFAN DOMINKO		8
PESEM HVALNICA				PEVKA MAROLT				

JESEN JE
ČAS ZA BAZEN

WELLNESS LARIX
04 588 45 00
hit alpinea
HOTELS & APARTMENTS
KRAJSKA GORA

Rešitev križanke – geslo na kuponu – lahko kot običajno pošljete po pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, ali jo oddate v nabiralnik na tem naslovu do torka, 24. oktobra 2023. Rešitve pa po novem lahko pošljete tudi po e-pošti. To storite tako, da z mobilnim telefonom slikate kupon z geslom in ga pošljete na naslov krizanke@g-glas.si. V elektronsko sporočilo ne pozabite napisati tudi svojih osebnih podatkov.

1. nagrada: Družinski vstop na bazen (3h) do 4 osebe
2. nagrada: Kopanje z obiskom savne za eno osebo (3h)
3. nagrada: Vstop na bazen (3h) za eno osebo

MORRIS GARAGES
Since 1924

MG4 ELECTRIC
ŽE ZA 26.400 €*

+ DOMAČA PONILNA POSTAJA**

*z vključeno EKO subvencijo

mgmotor.si

Jesenice, Finžgarjeva 2, tel.: 04 58 33 330
Lesce, Hraška cesta 25, tel.: 04 53 53 450

Glasbena skupina

PANDA

pop, rock glasba

Branko Džurić - Đuro

KAJMAK IN MARMELADA

erotična zgodba

Petja Kogovšek

TIČI

komedija

Nina Keflin

VROČICA

glasbena komedija

GTČ Jesenice

GTČ Jesenice

Špas Teater

7. oktober 2023

11. oktober 2023

17. oktober 2023

18. oktober 2023

koncert in predstave se pričnejo ob 19.30

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

PREDPRODAJA: pisarna **TAJNIŠTVA**, pon. - pet., od 8. do 13. ure, **INFO: 04/583 31 00** **BLAGAJNA SE ODPRE 1 URO** PRED PRIČETKOM PREDSTAVE
več na: www.gledalisce-tc.si